

Udskriftsdato: mandag den 12. januar 2026

2011/1 LSF 160 (Gældende)

Forslag til Lov om Offentlig Digital Post

Ministerium: Finansministeriet

Journalnummer: Finansmin.

Forslag

til

Lov om Offentlig Digital Post

Formål

§ 1. Reglerne i denne lov finder anvendelse på digital kommunikation i postløsningen Offentlig Digital Post, jf. § 2, mellem offentlige afsendere, jf. § 7, og fysiske personer og juridiske enheder, der er tilsluttet postløsningen efter §§ 3 og 4. Fysiske personers og juridiske enheders tilslutning efter §§ 3 eller 4 medfører, at offentlige afsendere har ret til afsende kommunikation til de pågældende i Offentlig Digital Post med de retsvirkninger, der følger af § 10.

Offentlig Digital Post

§ 2. Finansministeren bemyndiges til at anvise én digital postløsning, der betegnes Offentlig Digital Post og er omfattet af lovens bestemmelser.

Stk. 2. Finansministeren udpeger en systemansvarlig, som har til opgave at varetage driften af Offentlig Digital Post. Som systemansvarlig kan udpeges en offentlig myndighed eller en privat virksomhed. Den systemansvarlige kan behandle personnumre med det formål at kunne tilslutte borgere efter §§ 3 og 4 og for at kunne varetage den løbende drift af postløsningen.

Stk. 3. Bestemmelsen i § 35 i lov om behandling af personoplysninger finder ikke anvendelse for behandling af personnummer i medfør af stk. 2.

Obligatorisk tilslutning

§ 3. Fysiske personer, der er 15 år eller derover, med bopæl eller fast ophold i Danmark skal tilsluttes Offentlig Digital Post, medmindre personen fritages for obligatorisk tilslutning, jf. § 5, stk. 1 og 3.

Stk. 2. Juridiske enheder med CVR-nummer, jf. lov om Det Centrale Virksomhedsregister, skal tilsluttes Offentlig Digital Post, medmindre den juridiske enhed fritages for obligatorisk tilslutning, jf. § 5, stk. 4.

Stk. 3. Finansministeren kan fastsætte regler om, at andre former for registrering end de i stk. 1 og 2 nævnte indebærer obligatorisk tilslutning, medmindre personen eller den juridiske enhed fritages for obligatorisk tilslutning, jf. § 5, stk. 1, 3 eller 4.

Stk. 4. Hvis en fysisk person, der er tilsluttet efter stk. 1, ikke længere har bopæl eller fast ophold i Danmark, fortsætter tilslutningen efter stk. 1 uændret, medmindre den pågældende anmoder om fritagelse. Anmodning om fritagelse skal ske i henhold til regler, der fastsættes i medfør af § 5, stk. 1.

Frivillig tilslutning

§ 4. Fysiske personer og juridiske enheder, der er fritaget for obligatorisk tilslutning til den digitale postløsning, jf. § 5, kan frivilligt tilslutte sig postløsningen med de retsvirkninger, der følger af § 10, hvis de er i besiddelse af en digital signatur, der giver adgang til postløsningen. En fysisk person eller en juridisk enhed, som frivilligt har tilsluttet sig postløsningen, er bundet af tilslutningen, medmindre den pågældende fysiske person eller juridiske enhed fritages for tilslutningen. § 5 og regler udstedt i medfør heraf finder tilsvarende anvendelse ved vurderingen af, om den pågældende kan fritages for tilslutningen.

Stk. 2. Fysiske personer, der er 15 år eller derover, og som ikke har bopæl eller fast ophold i Danmark, kan frivilligt tilslutte sig postløsningen med de retsvirkninger, der følger af § 10, hvis de er tildelt personnummer og er i besiddelse af en digital signatur, der giver adgang til postløsningen. Indtil § 3, stk. 1, træder i kraft, kan den pågældende vælge at tilbagekalde sin tilslutning til postløsningen. Når § 3,

stk. 1, er trådt i kraft, er tilslutningen bindende, medmindre den pågældende fritages for tilslutningen. § 5 og regler udstedt i medfør heraf finder tilsvarende anvendelse ved vurderingen af, om den pågældende kan fritages for tilslutningen.

Stk. 3. Indtil obligatorisk tilslutning til Offentlig Digital Post, jf. § 3, stk. 1, træder i kraft, kan en fysisk person, som er omfattet af den nævnte bestemmelse, frivilligt tilslutte sig postløsningen med de retsvirkninger, der følger af § 10, hvis den pågældende er i besiddelse af en digital signatur, der giver adgang til postløsningen. Den pågældende kan tilbagekalde sin frivillige tilslutning til postløsningen, indtil § 3, stk. 1, træder i kraft. Når § 3, stk. 1, træder i kraft, bliver den pågældende omfattet af den obligatoriske tilslutning, medmindre den pågældende fritages for tilslutningen. § 5 og regler udstedt i medfør heraf finder tilsvarende anvendelse ved vurderingen af, om den pågældende kan fritages for tilslutningen.

Stk. 4. Indtil obligatorisk tilslutning til Offentlig Digital Post, jf. § 3, stk. 2, træder i kraft, kan en juridisk enhed, som er omfattet af den nævnte bestemmelse, frivilligt tilslutte sig postløsningen med de retsvirkninger, der følger af § 10, hvis den pågældende er i besiddelse af en digital signatur, der giver adgang til postløsningen. Den pågældende kan tilbagekalde sin frivillige tilslutning til postløsningen, indtil § 3, stk. 1, træder i kraft. Når § 3, stk. 1, træder i kraft, bliver den pågældende omfattet af den obligatoriske tilslutning, medmindre den pågældende fritages for tilslutningen. § 5 og regler udstedt i medfør heraf finder tilsvarende anvendelse ved vurderingen af, om den pågældende kan fritages for tilslutningen.

Fritagelse

§ 5. Finansministeren fastsætter regler om fritagelse af fysiske personer fra obligatorisk tilslutning til Offentlig Digital Post efter § 3, stk. 1, for så vidt angår kommunikation om forhold, der ikke er omfattet af stk. 3, hvor der foreligger særlige omstændigheder, som kan bevirke, at en person er hindret i at modtage sin post digitalt. En anmodning om fritagelse fra en person, der ikke længere har bopæl eller fast ophold i Danmark, jf. § 3, stk. 4, medfører altid fritagelse.

Stk. 2. Afgørelse om fritagelse af en fysisk person efter regler, der udstedes i medfør af stk. 1, træffes af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor den pågældende person er eller senest har været folkeregistreret. Har vedkommende ikke været folkeregistreret i CPR med bopæl eller fast ophold i Danmark, træffes afgørelse af finansministeren eller den myndighed, som ministeren bemyndiger hertil.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om fritagelse af fysiske personer fra obligatorisk tilslutning til Offentlig Digital Post efter § 3, stk. 1, for så vidt angår kommunikation om fysiske personers erhvervsaktiviteter, hvis der foreligger ganske særlige omstændigheder, som kan bevirke, at en person er hindret i at modtage sin post digitalt. Med kommunikation om en fysisk persons erhvervsaktiviteter menes kommunikation om forhold, der udspringer af personens udøvelse af et erhverv, personens virke som medlem af ledelsen i en virksomhed eller som formand for en forening, der udøver erhvervsaktiviteter, eller som ejer af en virksomhed uden CVR-nummer.

Stk. 4. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om fritagelse af juridiske enheder fra obligatorisk tilslutning til Offentlig Digital Post efter § 3, stk. 2, hvis der foreligger ganske særlige omstændigheder, som kan bevirke, at en juridisk enhed er hindret i at modtage sin post digitalt.

Stk. 5. Afgørelser om fritagelse efter regler, der udstedes i medfør af stk. 3 og 4, træffes af erhvervs- og vækstministeren eller den myndighed, som ministeren bemyndiger hertil.

Stk. 6. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser efter regler, der udstedes i medfør af stk. 3 og 4, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 7. Finansministeren fastsætter nærmere regler om administration af fritagelse, herunder fastsættelse af regler om indgivelse af anmodning om fritagelse jf. stk. 1. Endvidere fastsætter finansministeren regler om registrering af fritagelse, videregivelse af oplysning om registrering af fritagelse til offentlige afsendere og sletning af indhold i digital postkasse i forbindelse med fritagelse efter stk. 1, 3 og 4.

Stk. 8. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter nærmere regler om indgivelse af anmodning om fritagelse, jf. stk. 3 og 4.

Læseadgang til tredjemand m.v.

§ 6. Fysiske personer og juridiske enheder, der er tilsluttet Offentlig Digital Post, kan tillade, at andre kan læse meddelelser, der er sendt til eller fra vedkommende i postløsningen, medmindre dette er udelukket efter anden lovgivning. Tilladelse gives ved i postløsningen at angive, hvem der skal have læseadgang.

Stk. 2. Finansministeren kan fastsætte regler om, at fysiske personer kan give læseadgang på anden måde end anført i stk. 1. Erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at personer, der har erhvervsaktiviteter, og juridiske enheder kan give læseadgang på anden måde end anført i stk. 1.

Anvendelsen af Offentlig Digital Post

§ 7. Offentlige afsendere, jf. stk. 5, kan, jf. dog § 9, anvende Offentlig Digital Post til kommunikation med fysiske personer og juridiske enheder, der er tilsluttet postløsningen efter § 3 eller § 4 med de retsvirkninger, der følger af § 10. Ved kommunikation forstås afsendelse af alle dokumenter og meddelelser mv., herunder afgørelser.

Stk. 2. Finansministeren kan fastsætte regler om, at offentlige myndigheder mv., der henregnes til den offentlige forvaltning, kan anvende Offentlig Digital Post som offentlige afsendere.

Stk. 3. Finansministeren kan fastsætte regler om, at institutioner, foreninger mv., som ikke kan henregnes til den offentlige forvaltning kan anvende Offentlig Digital Post som offentlige afsendere. Dette gælder dog kun for selvejende institutioner mv., hvis driftsbudget er optaget på bevillingslov, selvejende institutioner mv., som en kommune eller region har indgået driftsoverenskomst med, samt for institutioner, foreninger, fonde mv.,

- 1) hvis udgifter eller regnskabsmæssige underskud dækkes ved statstilskud eller ved bidrag, afgift eller anden indtægt i henhold til lov, eller
- 2) som modtager kapitalindskud, tilskud, lån, garanti eller anden støtte fra staten eller en institution m.v., som er omfattet af nr.1, såfremt kapitalinskuddet mv. har væsentlig betydning for modtageren.

Stk. 4. Finansministeren kan efter forhandling med Folketingets ledelse og rigsrevisor fastsætte regler om, at Folketinget og institutioner herunder kan anvende Offentlig Digital Post som offentlige afsendere.

Stk. 5. Finansministeren offentliggør i Offentlig Digital Post, hvilke offentlige myndigheder mv., der anvender Offentlig Digital Post som offentlige afsendere.

§ 8. Fysiske personer og juridiske enheder, der er tilsluttet efter § 3 eller § 4, kan, jf. dog 9, anvende postløsningen til kommunikation med offentlige afsendere, jf. § 7, stk. 5, med de retsvirkninger, der følger af § 10.

§ 9. § 7, stk. 1, og § 8 gælder ikke, hvor det følger af anden lovgivning,

- 1) at en meddelelse skal sendes i fysisk form, eller
- 2) at en meddelelse skal sendes digitalt på anden måde.

§ 10. Meddelelser, der sendes under anvendelse af Offentlig Digital Post, anses for

- 1) at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for adressaten i postløsningen, og
- 2) at være afsendt af den angivne afsender.

Supplerende bestemmelser

§ 11. Finansministeren kan fastsætte nærmere regler om anvendelsen m.v. af Offentlig Digital Post, herunder om anvendelse af særlige formater eller programmer.

Ikrafttræden mv.

§ 12. Loven træder i kraft den 1. juli 2012, jf. dog stk. 2-5.

Stk. 2. Finansministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 3, stk. 1.

Stk. 3. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 3, stk. 2.

Stk. 4. Regler fastsat i medfør af § 3, stk. 3, om obligatorisk tilslutning af fysiske personer på grundlag af andre former for registrering end den i § 3, stk. 1, nævnte, kan tidligst træde i kraft samtidig med ikrafttræden af § 3, stk. 1.

Stk. 5. Regler fastsat i medfør af § 3, stk. 3, om obligatorisk tilslutning af juridiske enheder på grundlag af andre former for registrering end den i § 3, stk. 1, nævnte, kan tidligst træde i kraft samtidig med ikrafttræden af § 3, stk. 1.

§ 13. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Forholdet til forvaltningsret og persondataret
 - 2.1. Autentiske kopier, bevaring af disse samt autenticitetskrav til meddelelser, der sendes elektronisk og registrering i it-systemer
 - 2.2. Journalisering
 - 2.3. Partsrepræsentation
 - 2.4. Vejledning, information og anden bistand, jf. forvaltningslovens § 7
 - 2.5. Forvaltningslovens § 32 a om anvendelse af digital kommunikation
 - 2.6. Klagefrister
 - 2.7. Krav om underskrift
 - 2.8. Persondataloven
 - 2.9. Lov om elektroniske signaturer
3. Den eksisterende fællesoffentlige postløsning
4. Lovforslagets indhold
 - 4.1. Kravene til Offentlig Digital Post
 - 4.2. Retsvirkningerne af anvendelse af Offentlig Digital Post
 - 4.3. Offentlige afsendere
 - 4.4. Obligatorisk tilslutning til Offentlig Digital Post
 - 4.4.1. Hovedreglen om obligatorisk tilslutning
 - 4.4.2. Information til borgere og virksomheder om overgang til obligatorisk tilslutning
 - 4.4.3. Fritagelser fra obligatorisk tilslutning
 - 4.4.3.1. Fritagelse af fysiske personer fra obligatorisk tilslutning uden for erhvervsforhold
 - 4.4.3.2. Fritagelse af fysiske personer vedrørende erhvervsforhold og juridiske enheder fra obligatorisk tilslutning
 - 4.4.4. Reglernes ikrafttrædelsestidspunkt
 - 4.5. Frivillig tilslutning
 - 4.6. Læseadgang
5. Økonomiske konsekvenser for det offentlige
6. Administrative konsekvenser for det offentlige
7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.
8. Administrative konsekvenser for borgerne

9. Miljømæssige konsekvenser

10. Forholdet til EU-retten

11. Hørte myndigheder og organisationer mv.

12. Sammenfattende skema

1. Indledning

Det fremgår af regeringsgrundlaget Et Danmark, der står sammen (oktober 2011), at det er regeringens mål, at al kommunikation mellem borgere, virksomheder og det offentlige skal foregå digitalt inden udgangen af 2015. Det foreliggende lovforslag er et af elementerne i opnåelsen af dette mål.

Der er i 2010 etableret en fællesoffentlig digital postløsning. Den nuværende løsning leveres og drives af e-Boks A/S. Postløsningen indebærer, at borgere og virksomheder i dag via borger.dk og Virk.dk kan oprette sikre digitale postkasser til brug for digital kommunikation med det offentlige.

Det er hensigten med lovforslaget, at den nævnte postløsning skal omfattes af lovens bestemmelser og betegnes Offentlig Digital Post. De foreslåede regler vil også gælde fremtidige afløsere af den nuværende postløsning.

Lovforslaget har i øvrigt to hovedformål:

- Automatisk og obligatorisk tilslutning af borgere og virksomheder til Offentlig Digital Post, så det offentlige kan anvende postløsningen til digital kommunikation med borgere og virksomheder mv. med de foreslåede retsvirkninger. Digital kommunikation skal forstås bredt og omfatter således bl.a. alle meddelelser fra det offentlige, herunder afgørelser.
- Sidestilling af retsvirkningerne af digital kommunikation i Offentlig Digital Post med retsvirkningerne af skriftlige meddelelser, der sendes med traditionel papirpost.

Hensigten med lovforslaget er bl.a. således at skabe lovhjemmel for obligatorisk tilslutning til det offentlige digitale postsystem for fysiske personer og juridiske enheder og dermed for digital kommunikation fra det offentlige og til de pågældende. Der henvises til de specielle bemærkninger vedrørende lovforslagets § 7.

Lovforslaget indeholder på den baggrund forslag til bestemmelser, hvorefter det offentlige som udgangspunkt får ret til at sende digitale meddelelser i Offentlig Digital Post til alle borgere og virksomheder, og at borgere og virksomheder som udgangspunkt ikke får adgang til at fravælge at modtage digital post fra det offentlige til fordel for papirpost. Det sker ved, at borgere, der er 15 år eller derover og er registreret i CPR med bopæl eller fast opholdssted i Danmark og ikke er registreret i CPR som udrejst af Danmark, samt virksomheder, der har et CVR-nummer, med få undtagelser obligatorisk tilsluttes postløsningen. Borgere og virksomheder, der ikke tilsluttes obligatorisk, får mulighed for at tilslutte sig frivilligt. Borgere, der ved lovens ikrafttræden er registreret i CPR som udrejst af Danmark kan således tilslutte sig frivilligt. Borgere, der på et senere tidspunkt bliver registreret i CPR som udrejst eller uden fast ophold, bliver ikke automatisk fritaget for tilslutning, men fortsætter med at modtage deres post digitalt, medmindre de anmoder om at blive fritaget. Der vil være tale om kommunikation om forhold, hvor de pågældende fortsat er omfattet af dansk lovgivning.

Det offentliges ret til at sende kommunikation til borgere og virksomheder indebærer således, at en borger/virksomhed, der har sendt en almindelig e-mail til en offentlig myndighed, ikke kan kræve at modtage svar via almindelig e-mail, men at den offentlige myndighed eksempelvis kan sende svaret via

den digitale postløsning. Tilsvarende kan den offentlige myndighed besvare en henvendelse modtaget som papirpost via den digitale postløsning. Dette gælder også, selvom borgeren eller virksomheden udtrykkeligt har anmodet om, at svaret sendes som papirpost.

Dette er en ændring af hidtil gældende ret, hvor det almindelige udgangspunkt har været, at en offentlig myndighed bør svare ved brug af samme medie som en borger eller virksomhed har brugt ved sin henvendelse, uanset om dette er brev, e-post eller andet. Elektronisk kommunikation kan dog kun anvendes i det omfang ingen særlige grunde, navnlig sikkerhedsmæssige, taler mod at bruge elektronisk kommunikation.

Der vil i medfør af lovens bestemmelser herom blive fastsat nærmere regler om administrationen af fritagelse af fysiske personer og juridiske enheder.

Der foreslås endvidere fastsat regler om, hvornår en digital meddelelse, der sendes i Offentlig Digital Post, kan anses for at være kommet frem til adressaten, således at meddelelser kan sendes i postløsningen med de samme retsvirkninger som et postbesørget brev. Baggrunden for denne del af lovforslaget er, at det ikke er fastslået i lovgivningen, hvad retsvirkningerne er af anvendelse af den eksisterende fællesoffentlige digitale postløsning. Forslaget skal således sikre en klar retstilstand.

Lovforslaget omfatter alle former for meddelelser, herunder både oplysende meddelelser og afgørelser, hvis fremkomst er afgørende for afgørelsens bindende virkning for adressaten og for beregningen af klagefrister o.l.

Lovforslaget vedrører alene kommunikation i Offentlig Digital Post og alene kommunikation, der involverer det offentlige som afsender eller modtager.

Lovforslaget vedrører således f.eks. ikke almindelig e-mail-kommunikation med det offentlige eller anvendelse af særlige internetbaserede offentlige postfunktioner, offentlige selvbetjeningsløsninger mv. For så vidt angår almindelig e-mail-kommunikation med borgere kan denne fortsat anvendes til udveksling af emner uden fortrolige eller følsomme personoplysninger, således at den digitale postløsning anvendes til al kommunikation, hvor myndigheden sender fortrolige eller følsomme personoplysninger. Tilsvarende afløfter den digitale postløsning den sikkerhedsmæssige udfordring, som borgere og virksomheder efterlades med, når de sender fortrolige og følsomme personoplysninger via almindelige e-mail-programmer til myndighederne. Sådanne oplysninger kan for virksomheders vedkommende vedrøre oplysninger om kunder og/eller medarbejdere.

Lovforslaget omfatter heller ikke digital kommunikation borgere og virksomheder imellem. Retsvirkningerne af denne kommunikation vil derfor fortsat bero på lovgivningens almindelige regler.

Det bemærkes, at der for offentlige myndigheder som afsendere vil være en omstillingsperiode, der betyder, at mange it-systemer skal gøres klar til at kunne afsende meddelelser digitalt, ligesom denne proces involverer ændrede arbejdsgange og procedurer for medarbejderne.

2. Forholdet til forvaltningsret og persondataret

Som nævnt er det ikke hensigten med lovforslaget at ændre retstilstanden for så vidt angår andre - og dermed langt de fleste - forvaltningsretlige regler og princippers vedkommende. I det følgende redegøres for gældende ret vedrørende de forvaltningsretlige regler og principper, som ikke ændres med lovforslaget, men som dog kan siges være berørt.

Generelt gælder de forvaltningsretlige regler og principper også, når det offentlige bliver digitaliseret. Myndighederne skal med andre ord f.eks. stadig oplyse sagerne forsvarligt og overholde forvaltningslovens regler om partshøring og begrundelse, når sagsbehandlingen bliver digital. Lovforslaget ændrer ikke herpå.

2.1. Autentiske kopier, bevaring af disse samt autenticitetskrav til meddelelser, der sendes elektronisk og registrering i it-systemer

Folketingets Ombudsmand har udtalt, at forvaltningsmyndigheder har pligt til at bevare dokumenter i en sag af hensyn til aktindsigtsreglerne og til sikring af bevis. En myndighed skal i sagen enten have en fysisk kopi af dokumenter, som myndigheden har udfærdiget, eller med sikkerhed med meget kort varsel fra et edb-anlæg kunne foretage en fuldstændig nøjagtig udskrift (svarende til en kopi af dokumentet), jf. FOB 1997, side 198.

I tilknytning hertil er der efter Folketingets Ombudsmands opfattelse krav om en fuldstændig sikring af et elektronisk dokumentets integritet (dokumentets originale indhold) og autenticitet (at dokumentet virkelig stammer fra den angivne udsteder).

Ombudsmanden har også - i forbindelse med behandling af en sag om en kommunes inddrivelse af ægtefællebidrag via afkrævningsbreve - udtalt, at kopi af afkrævningsbrevene kan kasseres, når der ikke længere er et retligt eller administrativt behov for dem, dvs. når krav som følge af sagen med sikkerhed er forældet eller på grund af død med sikkerhed ikke kan rejses, jf. FOB 2003.686.

Kravet om opbevaring af autentisk kopi gælder også ved en ren digital løsning, jf. FOB 2001.290.

I øvrigt kræver Ombudsmanden i sin praksis, at registreringerne i myndigheders it-systemer skal være klare og tilstrækkelige. I en ombudsmandssag fra 2007 (j.nr. 2007-3631-009, ikke offentliggjort) skabte det uklare, at en myndighed i et felt i det elektroniske sags- og dokumenthåndteringssystem, som havde betegnelsen »Brevdato«, registrerede brevmodtagelsesdatoen for indgående breve. Systemet registrerede derimod ikke de indgående breves datering, og det gjorde registreringen utilstrækkelig ifølge Ombudsmanden, da det - med henblik på identificering af breve ved aktindsigtssager - er nødvendigt også at registrere brevets datering.

Lovforslaget ændrer ikke på det i dette afsnit anførte.

2.2. Journalisering

Der er ikke i lovgivningen fastsat regler om, at forvaltningsmyndighederne har pligt til at foretage journalisering af forvaltningsmyndighedernes dokumenter, hvilket vil sige, at dokumenterne undergives en løbende og systematisk registrering i et journalsystem eller lignende. Spørgsmålet om journalisering er dog berørt indirekte i bestemmelsen i offentlighedslovens § 5, stk. 1, nr. 2, hvor det er fastsat, at retten til aktindsigt omfatter indførsler i journalen mv. vedrørende den pågældende sags dokumenter. Det forhold, at der ikke i lovgivningen er fastsat regler om journaliseringspligt, er ikke ensbetydende med, at forvaltningsmyndighederne i denne henseende er stillet frit, idet god forvaltningsskik bl.a. tilsiger, at en forvaltningsmyndighed journaliserer såvel ind- som udgående post.

2.3. Partsrepræsentation

Efter forvaltningslovens § 8, stk. 1, kan den, der er part i en sag, på ethvert tidspunkt af sagens behandling lade sig repræsentere eller bistå af andre.

Lovforslaget ændrer ikke herpå. Der henvises til de specielle bemærkninger vedrørende lovforslagets § 6 om læseadgang til tredjemand.

2.4. Vejledning, information og anden bistand, jf. forvaltningslovens § 7

Det følger af forvaltningslovens § 7, stk. 1, at en forvaltningsmyndighed i fornødent omfang skal yde vejledning og bistand til personer, der retter henvendelse om spørgsmål inden for myndighedens sagsområde.

Der er ikke fastsat nærmere regler om vejledningens form, og den kan således normalt gives såvel skriftligt som mundtligt. I det omfang forvaltningsmyndigheder vejleder efter forvaltningslovens § 7

ved en egentlig skriftlig skrivelse til den pågældende, kan tilsluttede offentlige myndigheder mv. efter lovforslagets § 8, stk. 1, vejlede ved en meddelelse fremsendt som digital kommunikation i Det Offentlige Digitale Postsystem til tilsluttede personer og juridiske enheder.

En forvaltningsmyndighed har pligt til - så vidt muligt - at videresende en skriftlig henvendelse, som den modtager, men som ikke vedrører dens sagsområde, til rette myndighed, jf. forvaltningslovens § 7, stk. 2.

Bestemmelsen angår efter sin ordlyd alene skriftlige henvendelser til forvaltningsmyndigheder. Det antages dog, at hvis en borger har rettet personlig eller telefonisk henvendelse til en forkert myndighed, bør vedkommende i samme omfang som ved skriftlige henvendelser orienteres om, til hvilken myndighed henvendelsen skal rettes.

Det antages, at reglen i § 7, stk. 2, indebærer, at en henvendelse i relation til ansøgnings- og klagefrister må anses for at være kommet frem, når den er modtaget af en myndighed, der har pligt til at videresende den til rette myndighed.

Lovforslaget ændrer ikke herpå. Der henvises til de specielle bemærkninger vedrørende lovforslagets § 10.

2.5. Forvaltningslovens § 32 a om anvendelse af digital kommunikation

Der er i forvaltningslovens § 32 a givet vedkommende minister hjemmel til at fastsætte regler om ret til at anvende digital kommunikation ved henvendelser til den offentlige forvaltning og om de nærmere vilkår herfor, herunder fravige formkrav i lovgivningen, der hindrer anvendelsen af digital kommunikation.

I det omfang forvaltningslovens § 32 a anvendes af vedkommende minister, vil den i bestemmelsen nævnte digitale kommunikation af tilsluttede personer og juridiske enheder kunne fremsendes som digital kommunikation i Det Offentlige Digitale Postsystem.

2.6. Klagefrister

Det fremgår af vejledning til forvaltningsloven, at hvis der ved lov eller bekendtgørelse med hjemmel i lov er fastsat en klagefrist på et bestemt antal dage, uger eller måneder efter den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende part, beregnes klagefristen efter følgende retningslinjer, medmindre andet fremgår af anden lovgivning:

Klagefristen begynder at løbe fra det tidspunkt, meddelelsen om afgørelsen er kommet frem til parten.

Ved indgivelse af en klage til en myndighed skal klagen i almindelighed for at være rettidig være kommet frem senest den sidste klagedag inden kontortids ophør.

Vejledningen indeholder yderligere vejledning om beregning af frister og dermed om, hvornår en klage er rettidigt indgivet.

Lovforslaget ændrer ikke herpå. Der henvises til de specielle bemærkninger vedrørende lovforslagets § 10.

2.7. Krav om underskrift.

Lovforslaget regulerer ikke krav om underskrift på en myndigheds udgående post, hvad enten kravet om underskrift er fastsat ved lov eller hviler på det ulovbestemte underskriftskrav, der antages at gælde med lovskraft.

For så vidt angår det ulovbestemte underskriftskrav tog folketingets ombudsmand i FOB 2008.79 konkret stilling til, hvad der gælder, når der er tale om fysiske papirbreve, som printes ud, kuverteres og sendes med Post Danmark. Hvad angår sådanne fysiske breve, kan en personlig underskrift ske på forskellige måder:

1. i form af en håndskrevet underskrift,

2. ved en manuel faksimileunderskrift (dvs. ved at anvende et fysisk faksimilestempel), eller
3. ved at en faksimileunderskrift indsættes elektronisk i det fysiske (papirbaserede) brev.

Ombudsmanden udtalte sig således ikke om, hvad der gælder for elektroniske breve.

Det er regeringens opfattelse, at spørgsmålet om (generelt) at fravige underskriftskravet – hvad enten der er tale om fysiske papirbrev eller breve der sendes elektronisk – bør reguleres i forvaltningsloven. Regeringen har til hensigt at fremsætte lovforslag herom i folketingssamlingen 2012/13. Det er en forudsætning herfor, at det afklares yderligere og med eksempler beskrives, hvordan de retssikkerhedsmæssige, bevismæssige og ordensmæssige hensyn, som ligger bag underskriftskravet, kan tilgodeses i tilstrækkeligt omfang ved anvendelse af forskellige tekniske løsninger i forbindelse med digital kommunikation.

2.8. Persondataloven

Persondataloven stiller krav om overholdelse af de deri indeholdte behandlingsregler (lovens kapitel 4, især §§ 5-8) og sikkerhedsregler (lovens kapitel 11) med tilhørende sikkerhedsbekendtgørelse (bekendtgørelse 528/2000 som ændret ved bekendtgørelse 201/2001).

Persondataloven opererer i øvrigt med begreberne dataansvarlig og databehandler.

Den systemansvarlige anses for dataansvarlig i forhold til administration af den digitale postløsning. En offentlig afsenders ansvar for og rådighed over en meddelelse mv. ophører ved aflevering til postløsningen. Det betyder, at en borger er dataansvarlig for indholdet i egen digital postkasse. Det betyder således også, at en offentlig afsender ikke må modtage oplysning om, hvorvidt en meddelelse mv. er læst, slettet eller på anden måde er behandlet af den pågældende borger.

Oplysninger om juridiske enheder er alene omfattet af persondataloven i særlige tilfælde, f.eks. ved myndigheders videregivelse til kreditoplysningsbureauer af oplysninger om gæld til det offentlige. Men i det tilfælde at meddelelser i en virksomheds digitale postkasse indeholder oplysninger om virksomhedens kunder og/eller medarbejdere, er virksomheden dataansvarlig for disse oplysninger, og den systemansvarlige er databehandler. Om indgåelse af databehandleraftale i denne relation henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 3.

Der påhviler den dataansvarlige en række forpligtelser over for den registrerede, herunder reglerne om oplysningspligt i persondatalovens kapitel 9, ligesom det påhviler den dataansvarlige at sikre overholdelse af sikkerhedskravene i persondatalovens kapitel 11.

Lovforslaget skal forstås i overensstemmelse med persondatalovens regler.

2.9. Lov om elektroniske signaturer

Der findes en lov om elektroniske signaturer (lov nr. 417 af 31. maj 2000), der gennemfører Europa-Parlamentets direktiv 1999/93/EF af 13. december 1999 om en fællesskabsramme for elektroniske signaturer. Loven omhandler kvalificerede digitale signaturer. Offentlige myndigheder skal imidlertid anvende en offentlig digital signatur, der baserer sig på den nationale offentlige OCES standard. Standarden er fastlagt i certifikatpolitikker, der administreres og reguleres af Digitaliseringsstyrelsen.

3. Den eksisterende fællesoffentlige postløsning

Der er som nævnt i indledningen i 2010 etableret en fællesoffentlig digital postløsning, der leveres og drives af e-Boks A/S. Etableringen er sket på baggrund af et EU-udbud, som blev gennemført af Økonomistyrelsen (nu Digitaliseringsstyrelsen) under Finansministeriet i 2009. Aktieselskabet e-Boks A/S er stiftet i 2001 og er ejet ligeligt af Nets (tidligere PBS) og Post Danmark. e-Boks A/S har siden 2001 tilbudt offentlige og private afsendere at benytte e-Boks, og der blev i 2011 samlet sendt 187 mio. dokumenter til tilmeldte borgere og virksomheder.

En borger kan i dag oprette sin digitale postkasse ved at logge ind på borger.dk. En borger opnår adgang

ved at logge ind med den offentlige digitale signatur NemID eller digital signatur. Der kan oprettes én digital postkasse for hvert personnummer.

En virksomhed kan i dag oprette sin digitale postkasse ved at logge ind på Virk.dk. En virksomhed opnår adgang ved at logge ind med digital medarbejdersignatur. Der kan oprettes én digital postkasse for hvert CVR- nummer. I forbindelse med den obligatoriske tilslutning af virksomheder, jf. forslaget § 3, stk. 2, bliver det muligt for virksomheder tillige at oprette en postkasse for hver underliggende produktionsenhed (P-nummer). I samme forbindelse bliver det muligt for virksomheder at tildele rettigheder til medarbejdere, således at for de medarbejdere, der af virksomheden autoriseres hertil, kan den enkelte medarbejders adgang til virksomhedens dokumenter sker via en brugertilpasset mappestruktur.

Hvis en virksomhed har oprettet en postkasse på P-enheden betyder det, at offentlige myndigheder kan sende meddelelser til en P-enheds digitale postkasse med samme retsvirkning, som hvis meddelelsen blev sendt i brev til P-enhedens fysiske postkasse.

Myndighederne er ikke i medfør af reglerne i det foreliggende lovforslag forpligtede til at sende digital post til de tilsluttede P-enheder via P-enhedens digitale postkasse.

Uanset at en virksomhed har oprettet digitale postkasser for underliggende P-enheder, kan myndighederne sende meddelelser til P-enheden via virksomhedens (CVR-nummerets) digitale postkasse med samme retsvirkning, som hvis meddelelsen blev sendt pr. brev til virksomhedens eller P-enhedens fysiske postkasse, medmindre andet fremgår af anden lovgivning. Det vil i så fald være op til virksomheden at sørge for, at meddelelsen videresendes til P-enheden.

Efter oprettelsen af den digitale postkasse kan borgere og virksomheder tilgå deres digitale post på henholdsvis borger.dk og Virk.dk med den offentlige digitale NemID/ digital signatur eller NemID medarbejdersignatur/digital medarbejdersignatur.

Borgere og virksomheder kan desuden i dag tilgå deres digitale post på www.e-boks.dk, ligesom en række netbanker viderestiller til www.e-boks.dk.

Borgere har herudover mulighed for at tilgå deres digitale post via de myndighedshjemmesider, der med et teknisk udtryk har »i-framet« Offentlig Digital Post. Endelig har e-Boks A/S ultimo 2011 lanceret en mobil adgang til e-Boks.

Det er endvidere et initiativ i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi, at der lanceres en særlig mobil udgave af Offentlig Digital Post.

Det er i dag frivilligt for borgere og virksomheder at tilslutte sig den eksisterende fællesoffentlige digitale postløsning, og borgere og virksomheder kan dermed som udgangspunkt frit vælge, i hvilket omfang post fra det offentlige skal modtages som traditionel papirbaseret post, der leveres i den fysiske postkasse, eller i form af digital post i den fællesoffentlige digitale postløsning. Ved tilslutning vælger borgeren eller virksomheden, hvordan vedkommende ønsker at blive adviseret om ny post. Det kan ske ved, at vedkommende får tilsendt en almindelig e-mail eller en SMS besked.

For statsansatte borgere gælder dog, at deres lønseddel automatisk sendes til Offentlig Digital Post, ligesom modtagere af statens uddannelsesstøtte modtager støttemeddelelse i Offentlig Digital Post. Endvidere modtager et flertal af kommunalt ansatte ligeledes deres lønseddel i Offentlig Digital Post.

Borgere og virksomheder, der har tilsluttet sig postløsningen, har ikke krav på at modtage digital post via postløsningen. Det offentlige kan som afsender f.eks. vælge i stedet at sende traditionelle papirbaserede breve, medmindre andet fremgår af lovgivningen. Fremsendelse af papirpost kan være relevant, hvor det i lovgivningen er foreskrevet, at et brev skal fremsendes i fysisk form, eller hvor der er tale om særlig omfangsrig kommunikation eller kommunikation, der kræver et særligt format. Dette kan være tilfældet, hvor der fremsendes f.eks. kortmateriale.

Ved udgangen af december 2011 havde 1.151.531 borgere tilmeldt sig den fællesoffentlige digitale postløsning. Heraf havde 750.746 borgere sagt ja til at modtage post digitalt fra alle myndigheder. Ved

udgangen af december 2011 havde 2.721 virksomheder tilmeldt sig den fællesoffentlige digitale postløsning. Heraf havde 834 virksomheder sagt ja til at modtage post digitalt fra alle myndigheder.

Forudsætningen for at få adgang til den digitale postkasse er en digital signatur med et sikkerhedsniveau svarende til OCES-standarden eller højere. I Danmark blev den første generation af digital signatur baseret på OCES-standarden lanceret i 2003, og anden generation blev lanceret i 2010. I det følgende benævnes den første generation som »digital signatur« og »digital medarbejdersignatur«. Den anden generation benævnes som den »offentlige digitale signatur NemID« og »NemID medarbejdersignatur«. De fire betegnelser anvendes i forslaget som synonymer for digital signatur baseret på den til enhver tid gældende OCES-standard, som er fastlagt i certifikatpolitik for OCES-personcertifikater og certifikatpolitik for OCES-medarbejdercertifikater.

Forudsætningen for at få adgang til den digitale postkasse er, at borgeren har den offentlige digitale signatur NemID eller digital signatur. Digital signatur nyudstedes eller genudstedes dog ikke efter den 1. juli 2011. Det betyder, at den digitale signatur for borgere er udfaset i løbet af 2013. For virksomheder er det en forudsætning for at få adgang, at virksomheden enten har NemID medarbejdersignatur eller digital medarbejdersignatur. Ved fremsættelsen af lovforslaget kendes den eksakte dato for udfasning af digital medarbejdersignatur til virksomheder ikke.

Pr. 30. november 2011 havde 3.469.486 borgere aktiveret NemID. Af disse havde 2.941.619 aktiveret NemID til anvendelsen på offentlige tjenester.

Det er derfor vurderingen, at befolkningen er it-parat og allerede har taget digitaliseringen til sig og er fortrolig hermed. F.eks. er anvendelsen af netbanker en af de mest udbredte digitale løsninger. Ifølge Finansrådet var antallet af netbankaftaler i januar 2010 4.426.173 fordelt med 4.073.453 på CPR-nr. og 352.720 på CVR-nr. Det er dog ikke oplyst, hvor mange borgere og virksomheder, der har mere end én netbankaftale.

Ifølge Danmarks Statistik udgjorde befolkningen ultimo oktober 2011 5.560.628 personer, hvoraf 4.278.220 var over 15 år.

Der gennemføres løbende undersøgelser af danskernes digitale kompetencer. Danmarks Statistik måler således årligt, hvor it-parate befolkningen i alderen 16 til 89 år er, og tallene viser, at stadig flere bruger nettet. På et år - fra 2010 til 2011 - var der således ca. 100.000, der fik deres debut på internettet. I 2011 var det 73 pct. af de 16 til 89-årige, der brugte nettet hver dag, og 9 pct., der brugte det mindst en gang om ugen.

Siden 2008 har der været en støt stigning i brugen af det offentliges hjemmesider og muligheden for at indsende oplysninger til det offentlige digitalt, ligesom der også er stadig flere, der benytter netbank.

Denne udvikling vidner om, at en stor del af danskerne i vidt omfang er parate til digital kommunikation med det offentlige.

Overgangen til obligatorisk digitalisering kan være forbundet med særlige udfordringer for visse borgere. Det gælder den ældre del af befolkningen, hvor der er forholdsvis flest, der ikke har digitale kompetencer, men også andre grupper er udfordrede.

4. Lovforslagets indhold

4.1. Kravene til Offentlig Digital Post

Det foreslås i lovforslagets § 2 fastsat, at finansministeren anviser én postløsning, der benævnes Offentlig Digital Post. Der er allerede efter udbud etableret en sådan løsning. Etableringen indgik som udmøntning af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2007-2010. Den etablerede løsning skal opfylde kravene i persondataloven (lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer) med tilhørende bekendtgørelser, herunder sikkerhedsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 528

af 15. juni 2000 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning, som ændret ved bekendtgørelse nr. 201 af 22. marts 2001).

Fremtidige løsninger skal ligeledes sikre, at meddelelser og andre oplysninger, der behandles i postløsningen, ikke hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes (autenticitet). Fremtidige løsninger skal dels opfylde sikkerhedsforskrifter og -procedurer efter lov om behandling af personoplysninger og regler udstedt i medfør heraf, og dels opfylde de til enhver tid gældende sikkerhedsforskrifter og sikkerhedsprocedurer, som følger af en etableringsaftale om en fremtidig løsning.

Den eksisterende fællesoffentlige digitale postløsning, der, jf. afsnit 3, drives af e-Boks A/S, skal opfylde disse krav og er den løsning, der skal anvendes som Offentlig Digital Post ved lovens ikrafttræden.

4.2. Retsvirkningerne af anvendelse af Offentlig Digital Post

Retsvirkningerne af anvendelse af Offentlig Digital Post vil efter lovforslagets § 10 være, at digitale meddelelser, der sendes i postløsningen, anses for at være kommet frem til adressaten på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for adressaten i Offentlig Digital Post. Der henvises til den nærmere gennemgang af bestemmelsen i bemærkningerne til § 10.

Dermed bliver kommunikation i postløsningen offentligretligt reguleret og sker med samme retsvirkninger som ved fremsendelse af postbesørgede breve, der anses for at være kommet frem, når de er lagt i adressatens fysiske postkasse. Fremkomsttidspunktet er bl.a. afgørende for, hvornår forvaltningsakter får de tilsigtede retsvirkninger.

Det antages således, at forvaltningsakter (f.eks. afgørelser) i almindelighed skal meddeles deres adressat for at få de tilsigtede retsvirkninger, og at meddelelse er sket, når afgørelsen er kommet frem til den, som afgørelsen retter sig til. Hvorvidt fremkomsttidspunktet er rettidig fremkomst afgøres af lovgivningen i øvrigt.

Reglerne om retsvirkningerne af anvendelsen af postløsningen vedrører kommunikation i Offentlig Digital Post mellem offentlige afsendere, jf. afsnit 4.4.1, på den ene side og borgere og virksomheder m.v. på den anden side.

Reglerne vedrører således ikke kommunikation mellem borgere og virksomheder mv. indbyrdes og kommunikation, der sker på anden måde end ved anvendelse af Offentlig Digital Post.

4.3. Offentlige afsendere

Offentlige myndigheder o.l. tilsluttes automatisk Offentlig Digital Post, jf. bestemmelsen i lovforslagets § 3, stk. 2, når myndigheden optræder i egenskab af virksomhed. Dette er f.eks. tilfældet, når myndigheden modtager kommunikation i egenskab af arbejdsgiver eller grundejer.

Finansministeren bemyndiges, jf. lovforslagets § 7, stk. 2- 4, til at fastsætte, hvilke tilsluttede offentlige myndigheder m.v., der kan anvende postløsningen som offentlige afsendere – dvs. hvilke myndigheder m.v. der kan sende meddelelser i postløsningen til tilsluttede borgere og virksomheder, og hvilke myndigheder mv., tilsluttede borgere og virksomheder vil kunne sende meddelelser til i postløsningen.

Det offentliggøres i postløsningen, hvilke offentlige myndigheder, der som offentlige afsendere, er tilsluttet løsningen som offentlige afsendere, således at de kan sende meddelelser i postløsningen med de anførte retsvirkninger.

Som følge af de gældende udbudsretlige regler vil ikke alle offentlige myndigheder kunne anvende den nuværende løsning, der er anvist som Offentlig Digital Post til at sende meddelelser til tilsluttede fysiske personer og juridiske enheder.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 7.

4.4. Obligatorisk tilslutning til Offentlig Digital Post

4.4.1. Hovedreglen om obligatorisk tilslutning

Det foreslås, at fysiske personer, der er 15 år eller derover, som er registreret i CPR med bopæl eller fast opholdssted i Danmark, samt juridiske enheder, der har CVR-nummer, som udgangspunkt automatisk og obligatorisk tilsluttes Offentlig Digital Post. Fysiske personer og juridiske enheder, der ikke er omfattet af obligatorisk tilslutning, får mulighed for at tilslutte sig frivilligt, jf. afsnit 4.5. Reglerne om bopælsregistrering i CPR og tildeling af CVR-nummer er beskrevet i bemærkningerne til § 3.

Aldersgrænsen for obligatorisk tilslutning foreslås fastsat til 15 år. En person på 15 år modtager fra det tidspunkt f.eks. brev om lægevalg, ligesom det er muligt for en 15-årig at anskaffe den fornødne digitale signatur.

Offentlige myndigheder o.l. vil i deres egenskab af juridiske enheder med tildelt CVR nummer være omfattet af reglerne om obligatorisk tilslutning. Offentlige myndigheder mv. vil i kraft af bestemmelser fastsat i medfør af lovforslagets § 7 derudover kunne anvende Offentlig Digital Post som offentlige afsendere, jf. afsnit 4.3.

Reglerne om obligatorisk tilslutning indebærer, at offentlige afsendere vil kunne kommunikere med de omfattede fysiske personer og juridiske enheder med de retsvirkninger, der følger af forslagets § 10, jf. afsnit 4.2., uanset om de pågældende har været logget på postløsningen, jf. nedenfor. De pågældende fysiske personer og juridiske enheder vil som hovedregel ikke kunne fravælge eller fritages for tilslutning. Der henvises til afsnit 4.4.3 om fritagelserne fra obligatorisk tilslutning.

Allerede i dag har et meget stort antal borgere og virksomheder valgt at tilslutte sig den eksisterende fællesoffentlige digitale postløsning, jf. afsnit 3.

For de fysiske personer og juridiske enheder, der – allerede inden den obligatoriske ordnings ikrafttræden – har tilsluttet sig modtagelse af post fra offentlige afsendere, vil lovforslaget betyde, at retsvirkningen af at modtage posten digitalt bliver klar. Når bestemmelserne om obligatorisk tilslutning træder i kraft, vil de allerede tilsluttede borgere og virksomheder enten ikke opleve nogen ændring i måden at modtage post fra det offentlige på, fordi de allerede har accepteret at modtage post fra alle offentlige afsendere, eller de vil – hvis de ikke har benyttet sig af faciliteten »tilmeld alt« – også modtage digital post fra offentlige afsendere, som de ikke har tilmeldt sig.

Det bemærkes i forbindelse hermed, at ved lovens ikrafttræden jf. § 12. stk.1, betyder en frivillig tilslutning således, at borgeren eller virksomheden accepterer at modtage digital post fra alle tilsluttede offentlige afsendere, som borgeren eller virksomheden kommunikerer med.

Det vil ikke være til hinder for offentlige afsenders mulighed for at sende digital post til fysiske personer og juridiske enheder, der omfattes af obligatorisk tilslutning, at disse ikke har været logget ind i postløsningen og således ikke i praksis anvender postløsningen. Det er således op til de pågældende fysiske personer og juridiske enheder selv at skaffe sig adgang til de dokumenter, som sendes til dem, ved at logge på postløsningen.

Dette svarer på mange punkter til den praksis og retstilstand, der gælder ved levering af papirbreve i fysiske postkasser tilhørende fysiske personer og juridiske enheder, hvor det tilsvarende er modtagerens eget ansvar at tømme postkassen og gøre sig bekendt med indholdet af meddelelser, der er kommet frem til den pågældende, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 10.

Har en obligatorisk tilsluttet fysisk person eller juridisk enhed endnu ikke været logget ind i postløsningen, vil digital post fra offentlige afsendere blive placeret i en sikker postkasse vedrørende den pågældende fysiske person eller juridiske enhed. Når den fysiske person eller den juridiske enhed senere logger på postløsningen, vil den fysiske person eller den juridiske enhed umiddelbart have adgang til meddelelser, der allerede er kommet frem til den pågældende. Posten til fysiske personer og juridiske

enheder, der er obligatorisk tilsluttet, men ikke har anvendt postløsningen, ligger altså populært sagt i venteposition, indtil adressaten logger på postløsningen. Det er således den obligatorisk tilsluttede fysiske person eller juridiske enhed, der bærer risikoen, hvis den fysiske person eller juridiske enhed ikke gør sig bekendt med indholdet i sin digitale postkasse og derved lider tab retsligt, økonomisk eller på anden vis.

Det gælder tilsvarende for frivilligt tilsluttede fysiske personer og juridiske enheder, at de bærer risikoen, hvis de ikke gør sig bekendt med indholdet i deres digitale postkasse og derved lider tab enten retsligt, økonomisk eller på anden vis.

Der henvises i øvrigt til afsnit 4.4.2 om information i forbindelse med overgangen til obligatorisk tilslutning.

Når den digitale post er leveret i adressatens digitale postkasse, kan posten ikke gøres tilgængelig for andre end adressaten selv. Hvis adressaten har givet læseadgang til en tredjemand, jf. lovforslagets § 6 vil denne dog også kunne læse posten, men ikke f.eks. slette post. Når posten er leveret, er adressaten således dataansvarlig for sin digitale postkasses indhold, og kun adressaten kan disponere over indholdet, herunder slette indhold.

Personer og juridiske enheder, der inden den obligatoriske ordnings ikrafttræden har tilsluttet sig den eksisterende fællesoffentlige digitale postløsning, vil i postløsningen modtage en orientering om de nye regler.

4.4.2. Information til borgere og virksomheder om overgang til obligatorisk tilslutning

I god tid inden overgang til den obligatoriske ordning iværksættes kampagneaktiviteter for at informere henholdsvis borgere og virksomheder om overgangen til den obligatoriske ordning, jf. nedenfor. Det er hensigten, at alle borgere og virksomheder op til ikrafttrædelsesdatoen modtager personlig underretning om obligatorisk tilslutning, herunder om hvad dette indebærer af rettigheder og pligter for den enkelte.

I en periode efter den obligatoriske ordnings indførelse vil borgere og virksomheder, der endnu ikke har været logget ind på den digitale postløsning, modtage advisering pr. brev om, at de har modtaget post i den digitale postkasse.

Adviseringen vil ud over oplysning om afsender af den digitale post indeholde oplysning om, hvordan man får adgang til sin digitale post mv.

Endvidere vil bl.a. de kommunale borgerservicecentre blive rustet til at vejlede og hjælpe de borgere, der har behov herfor. Finansministeren vil sammen med kommunerne fastlægge karakteren og det nærmere omfang af den ydede vejledning. Det skal sikre, at borgerne har mulighed for at få viden om og vænne sig til, at posten fra det offentlige kommer på en – for nogle borgere - ny måde. Generelt har alle myndigheder en vejledningspligt over for borgerne i forbindelse med, at myndighederne er i kontakt med borgere.

Det bemærkes, at personer, der ikke er i stand til at anvende postløsningen, har mulighed for at give andre adgang til at læse post, der er sendt til dem i postløsningen. For virksomheder betyder muligheden for at give læseadgang, at en virksomhed kan give en sådan til f.eks. virksomhedens revisor og andre rådgivere. Der henvises herom til afsnit 4.6.

Hjælp og vejledning suppleres af regler, hvorefter personer og virksomheder kan fritages fra obligatorisk tilslutning, jf. afsnit 4.4.3.

Personer, der efter den obligatoriske ordnings ikrafttræden fylder 15 år eller bliver registreret i Det Centrale Personregister med bopæl eller fast opholdssted i Danmark, modtager i forbindelse hermed information om den obligatoriske ordning ved personlig underretning.

4.4.3. Fritagelser fra obligatorisk tilslutning

Finansministeren og erhvervs- og vækstministeren bemyndiges til at fastsætte regler, hvorefter der kan gøres fritagelse fra den obligatoriske tilslutning.

Bemyndigelserne har for det første betydning for fysiske personer og juridiske enheder på det tidspunkt, hvor de bliver omfattet af reglerne om obligatorisk tilslutning; for fysiske personer, når de fylder 15 år eller som voksne bliver registreret med bopæl eller fast opholdssted i CPR., og for juridiske enheder, når de får et CVR-nummer.

Reglerne har for det andet betydning for fysiske personer og juridiske enheder, der obligatorisk eller frivilligt er blevet tilsluttet Offentlig Digital Post. Tilsluttede fysiske personer og juridiske enheder vil efter ikrafttrædelse af § 3 kun kunne fritages efter de regler om fritagelse, der fastsættes under henvisning til bemyndigelserne i lovforslagets § 5.

Bemyndigelserne beskrives nærmere i det følgende.

4.4.3.1. Fritagelse af fysiske personer fra obligatorisk tilslutning uden for erhvervsforhold

Hovedprincippet for den obligatoriske tilslutning er, at de, der kan, også skal modtage deres post digitalt.

For nogle borgere er den digitale verden imidlertid ikke ligetil og problemfri.

Uanset den i afsnit 3.4.2 beskrevne hjælp må det derfor formodes, at der vil være personer, som ikke vil have mulighed for at anvende Offentlig Digital Post.

På den baggrund foreslås finansministeren bemyndiget til at fastsætte regler om fritagelse af fysiske personer fra obligatorisk tilslutning for så vidt angår den kommunikation, de pågældende modtager, og som ikke vedrører personers kommunikation om deres erhvervsforhold.

Bemyndigelsen til finansministeren vil i forbindelse med ikrafttrædelsen af bestemmelserne om obligatorisk tilslutning af personer blive udnyttet til udstedelse af en bekendtgørelse, hvori der fastsættes regler om fritagelse fra obligatorisk tilslutning af personer samt administration heraf.

Udformningen af fritagelsesbestemmelserne vil tage udgangspunkt i forholdene på ikrafttrædelsestidspunktet for § 3, stk. 1 og dermed tage højde for udviklingen i it-parathedens mv. indtil dette tidspunkt, og det er hensigten, at fritagelsesbestemmelserne i fremtiden skal justeres i takt med udviklingen i it-parathedens i samfundet.

Fritagelse kan endvidere komme på tale for personer, der bor i de forholdsvis få områder, hvor der er begrænset adgang til internettet. Der kan i den forbindelse henvises til publikationen Det digitale samfund 2010 (IT- og Telestyrelsen, 7. april 2011), hvori det estimeres, at der medio 2010 var under 1.000 husstande og virksomheder, der ikke kunne få adgang til en bredbåndsforbindelse med en beregnet downstreamhastighed på 512 kbit/s.

For borgere, der er omfattet af reglerne om obligatorisk tilslutning, indføres en procedure, der indebærer, at man kan fritages ved til et borgerservicecenter at afgive en erklæring om, at man er hindret i at modtage sin post fra det offentlige digitalt. Sådanne hindringer kan f.eks. være, at borgeren ikke har adgang til computer i eget hjem, har kognitiv funktionsnedsættelse, har fysisk funktionsnedsættelse eller har sproglige barrierer.

Erklæringen indgives til borgerservicecentret i den kommune, hvor borgeren er eller senest har været folkeregistreret. Har den pågældende ikke været folkeregistreret i Danmark, træffes afgørelse af Finansministeriet.

Der vil ikke ske en egentlig prøvelse af erklæringens rigtighed. Hvis en borger erklærer at være ude af stand til at modtage digital post, vil dette blive lagt til grund. Det bemærkes, at urigtig erklæring efter

omstændighederne vil kunne straffes efter bestemmelsen i straffelovens § 163 om urigtig erklæring i retsforhold, der vedrører det offentlige.

For personer, der kan fritages men ikke selv kan afgive en erklæring, vil det blive muligt for en anden person, f.eks. pårørende eller plejepersonale, at framelde vedkommende ved afgivelse af en erklæring.

Det bemærkes, at en borger, der kunne fritages fra den obligatoriske ordning, efter den foreslåede § 6, jf. afsnit 4.6, i stedet kan vælge at give en anden person læseadgang til sin digitale post. Skal den person, som gives læseadgang, kunne handle på vegne af den, meddelelser er sendt til, skal der gives fuldmagt efter lovgivningens almindelige regler, på samme måde som det sker i dag.

Personer, der obligatorisk eller frivilligt, efter ikrafttrædelsen af § 3, er tilsluttet postløsningen, skal, hvis de ønsker fritagelse, søge herom efter regler, der fastsættes af finansministeren og erhvervs- og vækstministeren i medfør af den foreslåede § 5. Fritagelse vil i disse tilfælde kunne ske under henvisning til, at der nu foreligger en fritagelsesgrund.

4.4.3.2. Fritagelse af fysiske personer vedrørende erhvervsforhold og juridiske enheder fra obligatorisk tilslutning

Det foreslås, at der indføres en bemyndigelse til erhvervs- og vækstministeren til at fastsætte fritagelsesbestemmelser vedrørende fysiske personer for så vidt angår personers erhvervsaktiviteter og juridiske enheder (erhvervsvirksomheder m.v.) fra obligatorisk tilslutning.

Med kommunikation om en persons erhvervsaktiviteter menes kommunikation om forhold, der udspringer af personens udøvelse af et erhverv, personens virke som medlem af ledelsen i en virksomhed eller som formand for en forening, der udøver erhvervsaktiviteter, eller som ejer af en virksomhed uden CVR-nummer.

Kommunikation med det offentlige om personers erhvervsaktiviteter bør som altovervejende hovedregel skulle foregå digitalt. Det samme er tilfældet for kommunikation mellem det offentlige og erhvervsvirksomheder. Fritagelse for tilslutning til den offentlige digitale postløsning kan derfor efter forslaget kun komme på tale, hvis der foreligger ganske særlige omstændigheder. Det kan eksempelvis være tilfældet for personer eller virksomheder, som er hjemmehørende i et af de forholdsvis få områder, hvor der er begrænset adgang til internettet som anført i afsnit 4.4.3.1.

Det foreslås, at afgørelse i konkrete sager træffes af erhvervs- og vækstministeren eller den myndighed, som ministeren bemyndiger hertil.

4.4.4. Reglernes ikrafttrædelsestidspunkt

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2012. Dette indebærer, at anvendelse af den af loven omfattede postløsning fra dette tidspunkt sker med de retsvirkninger, der følger af den foreslåede § 10.

Det foreslås samtidig, at finansministeren bemyndiges til at fastsætte ikrafttrædelsestidspunktet for § 3, stk. 1.

Det foreslås at erhvervs- og vækstministeren bemyndiges til at fastsætte ikrafttrædelsestidspunktet af § 3, stk. 2.

Det er hensigten, at bemyndigelserne vedrørende § 3, stk. 1 og 2 skal udnyttes i overensstemmelse med det i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi anførte. Det er således hensigten at den obligatoriske tilslutning for borgere sker i november 2014. Det er forventningen at obligatorisk tilslutning af virksomheder vil ske i løbet af 2013. Der henvises herom til de specielle bemærkninger til den foreslåede § 12.

Fra den obligatoriske ordnings ikrafttræden vil det ikke være muligt selv at tilbagekalde en frivillig tilslutning. Den pågældende kan dog søge om fritagelse for tilslutningen efter de regler, der fastsættes i medfør af den foreslåede § 5.

4.5. Frivillig tilslutning

Lovforslaget indeholder bestemmelser om frivillig tilslutning til Offentlig Digital Post.

Reglerne om frivillig tilslutning har betydning for alle borgere og virksomheder, indtil bestemmelserne om obligatorisk tilslutning træder i kraft, jf. afsnit 4.4.1.

Det bemærkes i forbindelse hermed, at ved lovens foreslåede ikrafttræden den 1. juli 2012, jf. § 12, stk.1, betyder en frivillig tilslutning således, at borgeren eller virksomheden modtager digital post fra alle tilsluttede offentlige afsendere.

Fra ikrafttrædelsestidspunktet for den obligatoriske tilslutning har reglerne om frivillig tilslutning betydning for de borgere og virksomheder, der ikke omfattes af den obligatoriske tilslutning.

Fysiske personer, der ikke obligatorisk tilsluttes postløsningen i medfør af de foreslåede bestemmelser i § 3 eller i medfør af bestemmelser i anden lovgivning, har mulighed for at tilslutte sig postløsningen frivilligt. Fysiske personer og juridiske enheder, der fritages for obligatorisk tilslutning, kan ligeledes vælge at tilslutte sig frivilligt.

Den kreds, som har mulighed for at tilslutte sig frivilligt, vil svare til den kreds, der til enhver tid kan opnå den fornødne offentlige digitale signatur NemID for personer ligesom digital signatur kan anvendes indtil den er udfaset. Virksomheder opnår adgang med NemID medarbejdersignatur, når den er implementeret og med digital medarbejdersignatur. Tidspunktet for udfasning af digital medarbejdersignatur kendes ikke ved forslagets fremsættelse.

Fysiske personer og juridiske enheder, der frivilligt har tilsluttet sig postløsningen vil efter ikrafttrædelsen af reglerne om obligatorisk tilslutning kun kunne fritages fra tilslutning efter ansøgning, jf. afsnit 4.4.3.1 og 4.4.3.2 og bemærkningerne til § § 4 og 5.

4.6. Læseadgang

Det foreslås, at der gives tilsluttede fysiske personer og juridiske enheder adgang til at give andre tilladelse til at læse meddelelser, som de har modtaget i Offentlig Digital Post, medmindre dette er udelukket efter anden lovgivning.

Der vil blive tale om læseadgang. Den, der tildeles læseadgang, vil således ikke kunne sende post i postløsningen i læseadgangsgiverens navn.

Skal den person, som gives læseadgang, kunne handle på vegne af den, meddelelsen er sendt til, skal der gives fuldmagt efter lovgivningens almindelige regler, på samme måde som det sker i dag, og fuldmagtshaveren vil – i det omfang vedkommende ønsker at sende meddelelser i Offentlig Digital Post i medfør af fuldmagten – skulle logge på postløsningen som sig selv og kommunikere med anvendelse af eget navn. Dette svarer fuldstændig til det, som i dag er gældende i fuldmagtsforhold.

5. Økonomiske konsekvenser for det offentlige

Overgangen til digital kommunikation medfører et stort digitaliserings- og effektiviseringspotentiale i og på tværs af de offentlige myndigheder. Der er tidligere udarbejdet analyser, der estimerer et økonomisk potentiale i størrelsesordenen op til 1 mia. kr. årligt på tværs af den offentlige sektor ved fuld indfasning. Ved fuld indfasning forstås at 65 pct. af alle borgere og virksomheder kan modtage breve fra det offentlige via den offentlige digitale postløsning. Samtidig vil 90 pct. af de breve, der sendes på tværs af den offentlige sektor skulle sendes via den offentlige digitale postløsning.

Analyserne for det økonomiske potentiale fremgår af business casen for digitalisering af offentlige breve og dokumenter. Business casen baserer sig på en analyse udført af Rambøll Management i februar 2010 på baggrund af de offentlige myndigheders portoudgifter i 2008.

Potentialet opstår på baggrund af reducerede omkostninger til porto, materialer og håndtering af forsendelser og breve. Potentialet består dermed af besparelser på porto og materialer i størrelsesordenen 360

mio. kr. samt besparelser i størrelsesordenen 725 mio. kr. på reducerede lønomkostninger som følge af automatiserede arbejdsgange.

I beregningen af besparelspotentialer indgår dermed besparelser på materiale, porto samt arbejdstid. Driftsomkostninger og omkostninger til digital forsendelse er modregnet fra potentialer. Omkostninger til etablering samt administrative omkostninger er ikke medregnet. De foreløbige beregninger skal kvalificeres.

De identificerede økonomiske potentialer i kommuner og regioner drøftes i forbindelse med aftaler om kommunernes og regionernes økonomi. Der vil således ikke være behov for at fremlægge særskilt aktstykke for Folketingets Finansudvalg med henblik på at fravige § 14, stk. 2, i lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, da ændringer til statens tilskud til kommunerne indgår i de generelle forhandlinger om fastlæggelse af det samlede bloktilskud, hvorved der fremsættes aktstykke om kommunernes økonomi under ét.

6. Administrative konsekvenser for det offentlige

De foreløbige beregninger af økonomiske og administrative konsekvenser skal kvalificeres. Herunder for at sikre opdaterede tal for myndighederne, samt de afledte systemmæssige og administrative konsekvenser af lov om offentlig digital post, herunder eksempelvis omlægning af arbejdsgange, ændret kommunikation overfor borgerne, teknisk tilpasning, mv.

Business case konsolideringen gennemføres i 2012 med henblik på, at relevante dele af analysen afrapporteres for at kunne indgå i finansloven for 2013 og aftale om kommunernes og regionernes økonomi for 2013.

Udgifter til videreudvikling og forvaltning af den centrale infrastruktur (Offentlig Digital Post, NemLogin, NemID, Borger.dk, mobile løsninger m.v.) afholdes ved dedikeret tværoffentlig finansiering. Denne finansiering er aftalt ved ÆF12 og ØA12, således at kommuner og stat, hver finansierer 40 pct. og regionerne 20 pct.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har været forelagt Erhvervsstyrelsens Center for Kvalitet i Erhvervsregulering (CKR).

CKR påpeger, at der bør være mulighed for at den digitale postkasse indrettes, så rettigheder til bestemte typer dokumenter tildeles bestemte personer i virksomheden.

CKR vurderer, at dette vil medføre en lettelse af de administrative byrder, idet virksomhederne derved undgår at sende mails frem og tilbage mellem de ansvarlige. F.eks. vil det ikke være samme person, der modtager lægemiddelgodkendelse, sygedagpengerefusion, selskabsretlige dokumenter og dokumenter vedr. skatteforhold. Det er således centralt for virksomhederne, at rettigheder kan tildeles specifikt efter emne.

Der er ingen økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

De administrative konsekvenser består i, at virksomhederne skal tilegne sig en ny måde at modtage deres post fra det offentlige på. Digitaliseringen af kontakten mellem det offentlige og virksomhederne er dog indført i en glidende proces over en årrække, hvor det er blevet obligatorisk for virksomhederne at kommunikere med det offentlige, f.eks. ved digitale indberetninger via Virk.dk-portalen. Det er derfor forventningen, at obligatorisk tilslutning til den digitale postløsning ikke vil medføre nævneværdige administrative omstillinger for virksomhederne.

8. Administrative konsekvenser for borgerne

Det er vurderingen, at overgangen til obligatorisk tilslutning for mange borgere ikke medfører særlige administrative byrder. I december 2011 anvendte således ca. 1,15 mio. borgere den digitale postløsning.

Der vil blive taget hensyn til den del af borgerne, der ikke er fortrolige med brugen af de digitale medier, og som derfor har svært ved at tilegne sig brugen af digital post, eller som ikke har adgang til computer i hjemmet. Mulighederne for fritagelse vil blive administreret således at det sikres, at alle borgere er informeret om, hvordan de har mulighed for fortsat at modtage og kan gøre sig bekendt med den post, de modtager fra det offentlige.

9. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har positive miljømæssige konsekvenser i form af mindsket papirforbrug, og reduceret transport, som leder til lavere udledning af CO₂.

10. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke direkte EU-retlige aspekter. Det vurderes dog, at lovforslaget er i overensstemmelse med EU-Kommissionens handlingsplan for e-forvaltning fra december 2010. Handlingsplanen har bl.a. fokus på borgernes og virksomhedernes styrkede muligheder for at anvende elektroniske forvaltningstjenester, ligesom handlingsplanen bl.a. søger at øge effektiviteten i offentlige forvaltninger.

Når kontrakten om den nuværende offentlige digitale postløsning udløber, vil et evt. genudbud ske under iagttagelse af de på det tidspunkt gældende EU-retlige udbudsregler.

Det bemærkes, at det EU-retlige effektivitetsprincip betyder, at nationale regler ikke i praksis må gøre det umuligt eller forholdsmæssigt vanskeligt at udøve rettigheder, der følger af EU-retten. Det betyder, at EU/EØS borgere eller virksomheder ikke kan pålægges obligatorisk tilslutning, før den teknologiske udvikling muliggør dette.

11. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Forslaget har været i høring hos Advokatrådet, Ankestyrelsen, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Brugerforeningen, Dansk Blindesamfund, Dansk Byggeri, Danske Regioner, Danske Handicaporganisationer, Dansk Industri, Datatilsynet, Det Centrale Handicapråd, DI-ITEK, Finansrådet, Forbrugerombudsmanden, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen af Registrerede Revisorer, Foreningen af Socialchefer, FSR- danske revisorer, Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, ITB, Kommunernes Landsforening, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Landbrug og Fødevarer, Landsforeningen af førtidspensionister, Landforeningen af Psykiatribrugere, Landsorganisationen i Danmark (LO), Rigsrevisionen, SAND – De Hjemløses Landsorganisation, SIND, Ældre Sagen, Ældremobiliseringen.

12. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for det offentlige	Økonomisk potentiale op til 1 mia. kr. årligt ved fuld indfasning	Merudgifter indgår i det økonomiske potentiale op til 1 mia. kr. årligt ved fuld indfasning
Administrative konsekvenser for det offentlige	Afventer konsolidering af businesscase	Ændret kommunikation over for borgere bliver kvalificeret og endeligt fastlagt ved udmøntning af bemyndigelser til at fastsætte regler herom
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen økonomiske konsekvenser. Mindre omstillingsbyrde ved

		overgang til digital kommunikation
Miljømæssige konsekvenser	Positive ved mindre papirforbrug og transport og derved mindre CO2 udledning.	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Mindre omstillingsbyrde ved overgang til digital kommunikation
Forholdet til EU-retten	Ingen direkte sammenhæng med EU-retten, men overensstemmende med kommissionens handlingsplan for e-forvaltning med henblik på øget effektivisering i den offentlige forvaltning. Et evt. genudbud skal ske under iagttagelse af de på det tidspunkt gældende EU-retlige udbudsregler.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Bestemmelsen angiver lovens anvendelsesområde, herunder hvilken kommunikation som er omfattet af lovens bestemmelser.

Lovforslaget regulerer således ikke digital kommunikation, der foregår på anden måde end via Offentlig Digital Post, herunder almindelig e-mail kommunikation mellem det offentlige og en borger eller virksomhed eller anvendelse af særlige postfunktioner eller selvbetjeningsløsninger på offentlige hjemmesider. Der henvises endvidere til de almindelige bemærkninger under pkt. 1.

Lovforslaget omfatter kommunikation mellem på den ene side offentlige afsendere, jf. den foreslåede § 7, og på den anden side personer og juridiske enheder, der obligatorisk eller frivilligt er tilsluttet postløsningen efter forslagets §§ 3 eller 4.

Det er et centralt element i lovforslaget, at borgere og virksomheder som udgangspunkt ikke kan fravælge at modtage post fra det offentlige via den offentlige digitale postløsning.

Lovforslaget omfatter ikke kommunikation borgere og virksomheder imellem.

De foreslåede bestemmelser omfatter alle former for skriftlig kommunikation, herunder meddelelser indeholdende bebyrdende konkrete afgørelser, jf. forslagets § 8.

Lovforslagets centrale bestemmelse om retsvirkningerne af kommunikation via den digitale postløsning, der er omfattet af de foreslåede bestemmelser, er § 10. Retsvirkningen vil være, at den pågældende meddelelse anses for at være kommet frem til adressaten, når den er tilgængelig for adressaten i postløsningen. Hvorvidt fremkomsten er rettidig fremkomst afgøres af lovgivningen i øvrigt.

Lovforslaget vedrører ikke indholdet i kommunikationen, men alene den form, hvori kommunikationen udveksles. Som følge heraf findes det ikke i den anledning forbundet med betænkeligheder, at lovens bestemmelser også finder anvendelse på kommunikation med personer, der ikke har bopæl eller fast ophold i Danmark om forhold, hvor den pågældende fortsat er omfattet af dansk lovgivning.

Dette indebærer bl.a., at retsvirkningerne vil være de samme uanset om fysiske personers og juridiske enheders tilslutning sker efter § 3 eller § 4.

Der henvises til bemærkningerne til de nævnte bestemmelser.

Til § 2

Det foreslås at finansministeren bemyndiges til at bestemme, hvilken digital postløsning der er omfattet af lovens bestemmelser, således at postløsningen kan anvendes med de i loven fastsatte retsvirkninger, og at den pågældende postløsning betegnes Offentlig Digital Post.

Den eksisterende og idriftsatte fællesoffentlige digitale postløsning, der i dag drives af e-Boks A/S, jf. afsnit 3 i de almindelige bemærkninger, skal omfattes af loven, således at kommunikation mellem offentlige afsendere på den ene side og tilsluttede borgere og virksomheder på den anden i den eksisterende postløsning gives de retsvirkninger, der følger af de foreslåede bestemmelser.

Postløsningen skal opfylde de relevante krav i persondataloven (lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger med senere ændringer) med tilhørende bekendtgørelser, herunder sikkerhedsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000 om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles for den offentlige forvaltning som ændret ved bekendtgørelse nr. 201 af 22. marts 2001).

De nedenfor anførte krav skal opfyldes af den eksisterende digitale fællesoffentlige postløsning og vil skulle opfyldes af postløsninger, der fremtidigt måtte afløse denne postløsning.

De krav, der i persondatalovgivningen stilles til behandling af personoplysninger, herunder kryptering af følsomme personoplysninger, skal være opfyldt. Det gælder blandt andet persondatalovens § 41, stk. 3, om at den dataansvarlige skal træffe de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger.

Den offentlige digitale postløsning vedrører imidlertid også oplysninger, der ikke er personhenførbare og dermed falder uden for persondataloven. Sikkerhedsforskrifter og -procedurer for sådanne oplysninger vil følge af den etableringsaftale, der bliver indgået om en postløsning.

Postløsningen skal sikre, at meddelelser ikke kan ændres undervejs i postløsningen (autenticitet), at kommunikationen er krypteret, således at den ikke kan læses af uvedkommende, og at lovgivningens krav i øvrigt er opfyldt.

Postløsningen skal samtidig være sikret mod, at uvedkommende kan tilslutte en person eller virksomhed. Dette sikres i praksis ved anvendelse af den offentlige digitale signatur NemID/digital signatur, NemID medarbejdersignatur og digital medarbejdersignatur.

Postløsningen skal overholde de internationale retningslinjer for tilgængelighed, WCAG.

Bestemmelsen i stk. 2 fastsætter, at finansministeren kan udpege en systemansvarlig til at forestå driften af postløsningen. I forbindelse med at tilslutning bliver obligatorisk, er det nødvendigt, at loven giver hjemmel til at en privat virksomhed kan anvende personnumre for at kunne tilslutte borgere til løsningen.

Bestemmelsen i stk. 3 indeholder ligeledes en fravigelse af persondatalovens § 35. Det betyder, at indsigelse fra en borger mod at vedkommendes personnummer behandles i forbindelse med tilslutning, uden videre vil blive anset som uberettiget på grund hjemmelsbestemmelsen i stk. 2.

Til § 3

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at de personer og juridiske enheder, der er opregnet i bestemmelsen, automatisk og obligatorisk tilsluttes Offentlig Digital Post – med de undtagelser, der fremgår af forslaget § 5. Bestemmelsen skaber således lovhjemmel for obligatorisk tilslutning til det offentlige digitale postsystem for personer og juridiske enheder og dermed for digital kommunikation fra det offentlige og til de pågældende. Der henvises til de specielle bemærkninger vedrørende lovforslagets § 7.

Det indebærer, at meddelelser vil kunne sendes i Offentlig Digital Post af offentlige afsendere, jf. forslaget § 7, stk. 2- 4, til de pågældende personer og juridiske enheder med de retsvirkninger, der følger af forslaget § 10, uanset om de pågældende i praksis anvender postløsningen, jf. bemærkningerne til § 10.

Gruppen af obligatorisk tilsluttede personer og juridiske enheder består af:

- 1) Personer, der er 15 år eller derover, og som er registreret i Det Centrale personregister med bopæl eller fast opholdssted i Danmark.
- 2) Juridiske enheder, der er tildelt CVR-nummer efter lov om Det Centrale Virksomhedsregister.

Betingelsen om registrering i CPR med bopæl eller fast opholdssted er stillet, idet det ikke vurderes hensigtsmæssigt at kræve obligatorisk tilslutning af personer, som ved lovens ikrafttræden er registreret udrejst i CPR, idet de kan have praktiske vanskeligheder såsom afstandskrav til en dansk repræsentation, for at få udstedt den offentlige digitale signatur NemID.

Folkeregistrering med bopæl eller fast opholdssted her i landet finder sted på grundlag af fødsel, tilflytning fra udlandet eller senere folkeregistrering med bopæl eller fast opholdssted her, for så vidt angår personer, der er registreret uden fast bopæl eller som forsvundne i CPR, jf. CPR-lovens § 6, stk. 4 og 5. Efter § 6, stk. 1 og 2, i lov om Det Centrale Personregister (lovbekendtgørelse nr. 878 af 14. september 2006) gælder følgende om kommunalbestyrelsernes registrering af bopæl henholdsvis fast opholdssted:

Kommunalbestyrelsen skal i CPR registrere enhver på dennes bopæl i kommunen, hvis vedkommende efter kapitel 4-6 skal være registreret her i landet. Ved bopæl forstås det sted (bolig), hvor en person regelmæssigt sover, når denne ikke er midlertidigt fraværende på grund af ferie, forretningsrejse, sygdom eller lignende, og hvor denne har sine ejendele.

Kommunalbestyrelsen skal registrere den, der ingen bopæl har, på vedkommendes faste opholdssted i kommunen uanset dets karakter. For at opholdsstedet kan anses som fast, skal opholdet have en vis varighed, hvorunder opholdsstedet ikke bevæges, jf. CPR-lovens § 9.

Personer, der ikke er folkeregistreret i CPR med bopæl eller fast opholdssted her i landet, er ikke omfattet af den obligatoriske ordning. Det indebærer bl.a., at borgere, der er registreret uden fast bopæl i CPR, f.eks. hjemløse, ikke er omfattet af den obligatoriske tilslutning. Såfremt en hjemløs senere folkeregistreres i CPR med bopæl på en bestemt adresse, vil den pågældende blive omfattet af den obligatoriske tilslutning. Hvis en person uden fast bopæl ved den obligatoriske ordnings ikrafttræden er frivilligt tilsluttet, fortsætter tilslutningen uændret.

En person, der arbejder i Danmark, men har sin bopæl i udlandet, er ligeledes ikke omfattet af den obligatoriske ordning.

Personer, der ikke omfattes af den obligatoriske ordning, vil fortsat modtage deres post fra det offentlige på samme måde som hidtil, medmindre de vælger at tilslutte sig frivilligt.

Efter den foreslåede bestemmelse i § 3, stk. 2, tilsluttes alle juridiske enheder med CVR-nummer Offentlig Digital post.

CVR-nummer tildeles juridiske enheder i medfør af lov om Det Centrale Virksomhedsregister (CVR-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 653 af 15. juni 2006.

Juridiske enheder er i CVR-lovens forstand – og dermed i det foreliggende lovforslags forstand:

- 1) En fysisk person i dennes egenskab af arbejdsgiver eller selvstændigt erhvervsdrivende.
- 2) En juridisk person eller en filial af en udenlandsk juridisk person.
- 3) En statslig administrativ enhed.
- 4) En region.
- 5) En kommune.
- 6) Et kommunalt fællesskab.

Begrebet juridisk person i nr. 2 er anvendt som samlebetegnelse for en række forskellige virksomhedsformer, herunder f.eks. aktie- og anpartsselskaber.

Juridiske enheder tildeles som udgangspunkt CVR-nummer. Juridiske enheder, der er omfattet af nr. 1, 2 og 6, tildeles dog kun CVR-nummer, hvis de anmeldes til Erhvervsstyrelsen til registrering i henhold til anden lovgivning. Det sker f.eks. i henhold til selskabs- samt skatte- og afgiftslovgivningen.

Frivillige foreninger, der ikke er omfattet af en lovbestemt registreringspligt, kan frivilligt lade sig registrere i CVR og tildeles derved CVR-nummer. Nærmere regler herom er fastsat i bekendtgørelse

nr. 491 af 15. december 2009 om Det Centrale Virksomhedsregister og www.cvr.dk som ændret ved bekendtgørelse nr. 977 af 17. august 2010. De pågældende foreninger vil således være omfattet af obligatorisk tilslutning til postløsningen efter forslagets § 3, stk. 2.

Bestemmelsen i det foreliggende lovforslags § 3, stk. 2, omfatter, som det fremgår også offentlige myndigheder. Dette har selvstændig betydning for offentlige myndigheder, der ikke efter bestemmelsen i § 7, stk. 2, kan anvende postløsningen som offentlige afsendere. Sådanne offentlige myndigheder mv. kan – på samme måde som borgere og virksomheder – være modtagere af meddelelser fra andre offentlige myndigheder. En offentlig myndighed kan således f.eks. som arbejdsgiver være modtager af afgørelser fra Arbejdstilsynet om arbejdsforholdene i myndigheden.

En juridisk enhed er dataansvarlig for personoplysninger om den juridiske enheds kunder og/eller medarbejdere, som er indeholdt i kommunikation, meddelelser og dokumenter, der opbevares i den juridiske enheds digitale postkasse. Den systemansvarlige for postløsningen er i forbindelse hermed databehandler for den juridiske enhed. Finansministeren påser ved udpegning af en systemansvarlig og i kontraktens løbetid, at den systemansvarlige og eventuelle databehandlere, som denne anvender, også i relation til opbevaring af juridiske enheders kommunikation mv., efterlever bestemmelserne i § 41, stk. 3-5 i lov om behandling af personoplysninger. Finansministeriet skal orienteres om og godkende alle kontrakter med databehandlere og skal til stadighed vide, hvor oplysningerne behandles, herunder også hvor backup af data og standby-beredskab befinder sig.

Stk. 3 indeholder en bemyndigelse til, at finansministeren kan fastsætte regler om, at andre former for registrering end CPR-nummer og CVR-registrering indebærer obligatorisk tilslutning. Det gælder f.eks., hvis udlændinge med bopæl i Danmark i stedet for et CPR-nummer på et tidspunkt tildeles et tilsvarende registreringsnummer. Det gælder f.eks. også hvis udenlandske virksomheder på et tidspunkt tildeles et registreringsnummer svarende til et CVR-nummer.

Bemyndigelsen forventes udnyttet, i det omfang den teknologiske udvikling muliggør andre former for registrering af personer og virksomheder end CPR-nummer og CVR-nummer.

Bestemmelsen i stk. 4 vedrører personer, der på et senere tidspunkt bliver registreret i CPR som udrejst eller uden fast ophold. De pågældendes tilslutning fortsætter uændret, medmindre de pågældende anmoder om fritagelse. Anmodning om fritagelse skal ske efter reglerne i § 5, stk. 1.

Til § 4

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 fastsætter, at en fysisk person eller juridisk enhed, der er fritaget efter reglerne i § 5, uanset fritagelsen kan vælge at tilslutte sig frivilligt efter reglerne i § 4. En sådan frivillig tilslutning indebærer at den pågældendes fritagelse ophører. Den frivillige tilslutning indebærer endvidere, at fritagelse fra tilslutning kun kan ske ved fornyet indgivelse af anmodning om fritagelse.

Frivillig tilslutning af en juridisk enhed med CVR-nummer kan komme på tale hvis den juridiske enhed er fritaget fra obligatorisk tilslutning efter § 3 på grund begrænset bredbåndshastighed, og den juridiske enhed f.eks. senere flytter til et område med bedre bredbåndshastighed og derfor ønsker at tilslutte sig.

Den foreslåede stk. 2 vedrører personer, der ikke omfattes af den obligatoriske ordning. Som eksempler på personer, der kan tilslutte sig efter stk. 2, kan nævnes: En person, der arbejder i Danmark, men har sin bopæl i udlandet. En hjemløs person uden fast ophold. En person, der ved den obligatoriske ordnings ikrafttrædelse, er registreret udrejst af Danmark. En person, der er bosiddende i udlandet, herunder et andet EU-land, på Færøerne eller i Grønland. En frivillig tilslutning forudsætter, at den pågældende har cpr. nummer og den fornødne digitale signatur.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 2 fastsætter, at fysiske personer, der ikke omfattes af reglerne i § 3, stk. 1, kan tilslutte sig frivilligt. Den pågældende kan vælge at tilbagekalde sin tilmelding, indtil reglerne

om obligatorisk tilmelding træder i kraft. Efter ikrafttrædelsen af § 3, stk. 1 er den frivillige tilslutning bindende, medmindre den pågældende efter anmodning fritages for tilslutningen.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 3 fastsætter, at fysiske personer, der bliver omfattet af obligatorisk tilslutning, indtil obligatorisk tilslutning er trådt i kraft jf. forslagets § 3, stk. 1, frivilligt kan tilslutte sig Offentlig Digital Post og de pågældende kan vælge at tilbagekalde deres tilmelding. Efter ikrafttrædelsen af § 3, stk. 1 vil de pågældende automatisk blive omfattet af den obligatoriske tilslutning, uanset om de måtte have tilbagekaldt deres eventuelle frivillige tilslutning til postløsningen.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 4 fastsætter, at juridiske enheder, der bliver omfattet af obligatorisk tilslutning, indtil obligatorisk tilslutning er trådt i kraft jf. forslagets § 3, stk. 2, frivilligt kan tilslutte sig Offentlig Digital Post, og de pågældende kan vælge at tilbagekalde deres tilmelding. Efter ikrafttrædelsen af § 3, stk. 2 vil de pågældende automatisk blive omfattet af den obligatoriske tilslutning, uanset om de måtte have tilbagekaldt deres eventuelle frivillige tilslutning til postløsningen.

Tilmelding efter stk. 3 og 4 sker rent praktisk ved, at den pågældende i postløsningen markerer, at vedkommende ønsker at anvende postløsningen til at kommunikere med offentlige afsendere. Tilmeldingen vil også omfatte myndigheder, der bliver offentlige afsendere på et tidspunkt, der ligger efter den pågældendes tilmelding, jf. § 7.

Frivillig tilslutning omfattes af retsvirkningerne af den foreslåede § 10.

Efter lovens ikrafttræden jf. § 12 stk. 1, betyder en frivillig tilslutning således, at en fysisk person eller juridisk enhed accepterer at modtage digital post fra alle tilsluttede offentlige afsendere, som den pågældende kommunikerer med.

Til § 5

Finansministeren og erhvervs- og vækstministeren foreslås bemyndiget til at fastsætte regler om fritagelse af personer og juridiske enheder fra tilslutning. Bestemmelser, der fastsættes i medfør af bemyndigelserne, vil dels omfatte fritagelse på det tidspunkt, hvor der ellers ville ske automatisk tilslutning i medfør af forslagets § 3, dels omfatte fritagelse af obligatorisk tilsluttede på et senere tidspunkt, og dels omfatte frivilligt tilsluttede, der ikke længere ønsker et være tilsluttet.

Finansministeren og erhvervs- og vækstministeren bemyndiges til at fastsætte regler, hvorefter der kan ske fritagelse fra den obligatoriske tilslutning,

Personer og juridiske enheder, der bliver fritaget i forbindelse med den obligatoriske ordnings ikrafttræden, modtager fortsat deres post fra det offentlige som brevpost. De pågældende vil kunne tilslutte sig frivilligt efter forslagets § 4, hvis de ønsker tilslutning og opfylder betingelserne for at kunne tilsluttes. Hvis de pågældende herefter ønsker sig fritaget på ny, kræver det en fornyet indgivelse af anmodning om fritagelse.

Der foreslås i stk. 1, at fritagelse af fysiske personer kan ske for så vidt angår kommunikation om forhold, der ikke omfattes af stk. 3. En fysisk person kan fritages hvis der foreligger særlige omstændigheder, som kan bevirke at personen er hindret i at modtage sin post digitalt. Sådanne særlige omstændigheder foreligger, hvis en person ikke har adgang til computer i eget hjem, har kognitiv eller fysisk funktionsnedsættelse, hvor funktionsnedsættelsen hindrer digital postmodtagelse. Sprogbarrierer kan ligeledes være en særlig omstændighed, der hindrer en person i digital postmodtagelse. Endvidere kan praktiske vanskeligheder ved at skaffe sig den offentlige digitale signatur NemID (f.eks. på grund af udlandsophold med lang afstand til en dansk repræsentation, hvor NemID kan udleveres) eller udrejse være fritagelsesgrund. Fritagelse kan også komme på tale for personer, der bor i de forholdsvis få områder, hvor der er begrænset adgang til internettet, som anført i afsnit 4.4.3.1. i de almindelige bemærkninger. Hvis en person ikke længere har fast bopæl eller fast ophold i Danmark, anses dette

som en særlig omstændighed, der medfører fritagelse af den pågældende. Den pågældende skal indgive anmodning om fritagelse efter regler fastsat i medfør af stk. 7.

Fritagelse for obligatorisk tilslutning kan ikke i sig selv medføre at vedkommende fritagede person mister rettigheder, herunder rettigheder til sociale ydelser.

Bemyndigelsen i stk. 1 til at fastsætte regler om fritagelse giver ikke finansministeren hjemmel til gøre undtagelse fra bestemmelser i særlovgivningen, der pålægger en person at modtage digital post på et specifikt sagsområde f.eks. i forbindelse med ansøgning om statens uddannelsesstøtte.

Bemyndigelsen i stk. 3 vedrører fritagelse af personer, for så vidt angår kommunikation om personers erhvervsaktiviteter. Med kommunikation om en persons erhvervsaktiviteter menes kommunikation om forhold, der udspringer af personens udøvelse af et erhverv, personens virke som medlem af ledelsen i en virksomhed eller som formand for en forening, der udøver erhvervsaktiviteter, eller som ejer af en virksomhed uden CVR-nummer. Som eksempel på en person, der ejer en virksomhed uden CVR-nummer, kan nævnes ejeren af en lille virksomhed, som ikke drives i selskabsform, og som ikke har pligt til at være momsregistreret. Virksomheden er i så fald ikke registreret i CVR, medmindre dette følger af anden lovgivning.

Kommunikation om personers erhvervsaktiviteter bør som altovervejende hovedregel foregå digitalt, ligesom det er tilfældet for erhvervsvirksomheder. Kriterierne for fritagelse, når det drejer sig om kommunikation om personers private forhold efter stk. 1, finder derfor ikke anvendelse på kommunikation om personers erhvervsaktiviteter.

Efter bemyndigelsen i stk. 3 kan erhvervs- og vækstministeren fastsætte bestemmelser, hvorefter personer kan fritages fra obligatorisk tilslutning til Offentlig Digital Post, for så vidt angår personers erhvervsaktiviteter, når ganske særlige omstændigheder taler for dette.

Erhvervs- og vækstministeren kan endvidere fastsætte regler om meddelelse til tilsluttede myndigheder som offentlige afsendere om fritagelse af personer med erhvervsaktiviteter samt om juridiske enheders fritagelse.

En tilsvarende bemyndigelse findes i stk. 4 for juridiske enheder, dvs. erhvervsvirksomheder m.v. Begrebet juridiske enheder er nærmere omtalt i bemærkningerne til forslagets § 3, stk. 2.

Fritagelse efter stk. 3 eller 4 kan kun komme på tale, hvis der foreligger ganske særlige omstændigheder. Det kan eksempelvis være tilfældet for personer eller virksomheder, som er hjemmehørende i de forholdsvis få områder, hvor der er begrænset adgang til internettet som anført i afsnit 4.4.3.1. i de almindelige bemærkninger. Fritagelsen kan gøres tidsbegrænset. Derved kan der tages højde for ændrede forhold, der bevirker at betingelsen for fritagelse ikke længere er til stede.

Det foreslås, at afgørelse i konkrete sager træffes af erhvervs- og vækstministeren eller den myndighed, som ministeren bemyndiger hertil.

Endvidere foreslås det i stk. 6, at erhvervs- og vækstministeren kan fastsætte regler om, at afgørelser efter forskrifter, som er udstedt i medfør af stk. 3 eller 4, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Bestemmelsen i stk. 7 bemyndiger finansministeren til at fastsætte nærmere regler om administrationen af fritagelser, herunder i hvilken form anmodning om fritagelse skal indgives. Det kan herunder bestemmes at anmodning skal indgives ved afgivelse af erklæring om, at der foreligger en fritagelsesgrund i henhold til lovens bestemmelser herom. Erklæringen kan kun afgives til borgerservicecenteret i den kommune, hvor borgeren er eller senest har været bopælsregistreret i CPR. Har den pågældende ikke været folkeregistreret i Danmark, træffes afgørelsen af finansministeren eller den myndighed, som ministeren bemyndiger hertil.

Der vil ikke ske en egentlig prøvelse af erklæringens rigtighed. Hvis en borger erklærer at være ude af stand til at modtage digital post, vil dette blive lagt til grund. Det bemærkes, at afgivelse af en urigtig

erklæring efter omstændighederne vil kunne straffes efter bestemmelsen i straffelovens § 163 om urigtig erklæring i retsforhold, der vedrører det offentlige.

For personer, der kan fritages men ikke selv at kan afgive en erklæring, vil det blive muligt, at en anden person f.eks. pårørende eller plejepersonale kan anmode om fritagelse af vedkommende ved at afgive erklæring.

Endvidere bemyndiges finansministeren til at fastsætte nærmere regler om afgivelse af erklæring, herunder om skriftlighed og underskrift. Det vil herunder kunne bestemmes at en erklæring gælder tidsbegrænset.

Finansministerens bemyndigelse omfatter fastsættelse af nærmere regler om sletning mv. af en digital postkasse i forbindelse med fritagelse af en persons eller juridisk enheds tilslutning.

Finansministeren bemyndiges endvidere til at fastsætte regler om meddelelse til tilsluttede myndigheder som offentlige afsendere om personers fritagelse, herunder regler om håndtering af allerede leveret digital post.

Efter bestemmelsen i stk. 8 bemyndiges erhvervs- og vækstministeren til at fastsætte regler om indgivelse af anmodning om fritagelse for tilslutning af personer med erhvervsaktiviteter og juridiske enheder.

Til § 6

Efter den foreslåede bestemmelse i stk. 1, kan en fysisk person eller juridisk enhed, der obligatorisk eller frivilligt er tilsluttet postløsningen, give andre adgang til at læse post, der er kommet frem til den pågældende i postløsningen, medmindre andet følger af anden lovgivning.

Bestemmelsen om læseadgang skal bl.a. tjene følgende formål:

- 1) at give mulighed for at f.eks. familiemedlemmer får adgang til postkassen.
- 2) at give personer, der kunne fritages for obligatorisk tilslutning, mulighed for i stedet at give en anden adgang til at læse den elektroniske post, og således være tilsluttet uden selv at kunne betjene sig af løsningen (f.eks. give en voksen søn mulighed for at læse posten på computeren i hans hjem, så han ikke skal åbne rudekuverter hos forældrene).
- 3) give virksomheder mulighed for at give rådgivere m.fl. læseadgang.

Det vil være en forudsætning for, at der gives andre læseadgang, at de pågældende selv har mulighed for at skaffe sig adgang til postløsningen og er tilsluttet denne.

Læseadgang til andre gives ved i postløsningen at angive, hvem der skal have læseadgang.

Læseadgangen er en generel læseadgang, medmindre borgeren eller virksomheden opdeler sin digitale postkasse i mapper. Det er herefter muligt at give læseadgang til en eller flere mapper. En læseadgang kan til enhver tid tilbagekaldes af borgeren eller virksomheden, hvorefter læseadgangen straks ophører, medmindre andet følger af anden lovgivning.

Finansministeren og erhvervs- og vækstministeren kan i medfør af stk. 2 fastsætte regler om, at læseadgang kan gives på anden måde. Hensigten er bl.a. at fastsætte bestemmelser om, at læseadgang til andre kan etableres uden anvendelse af den offentlige digitale signatur NemID fra den person, som ønsker at give læseadgang, eller uden anvendelse af NemID medarbejdersignatur/ digital medarbejdersignatur fra den juridiske enhed, der ønsker at give læseadgang.

Bemyndigelsen i stk. 2 til at fastsætte regler om læseadgang giver ikke finansministeren eller erhvervs- og vækstministeren hjemmel til gøre undtagelse fra bestemmelser i anden lovgivning, som udelukker, at vedkommende borger eller virksomhed er berettiget til at give læseadgang.

Læseadgangen giver ikke fuldmagt til at handle på den pågældendes vegne, jf. afsnit 4.6 i de almindelige bemærkninger.

Til § 7

Bestemmelsen fastlægger reglerne for, hvilke myndigheder mv. der kan anvende postløsningen til at kommunikere med tilsluttede borgere og virksomheder.

Forslaget til stk. 1 indebærer, at offentlige afsendere kan anvende postløsningen til at kommunikere med borgere og virksomheder, der er tilsluttet postløsningen. Begrebet offentlige afsendere defineres i stk. 2-4, jf. nedenfor. De offentlige afsenders ret til at sende kommunikation til borgere og virksomheder indebærer således, at en borger/virksomhed, der f.eks. har sendt en almindelig e-mail til en offentlig myndighed ikke kan kræve at modtage svar via almindelig e-mail, men at den offentlige myndighed eksempelvis kan sende svaret via den digitale postløsning. Tilsvarende kan den offentlige myndighed besvare en henvendelse modtaget som papirpost via den digitale postløsning. Dette gælder også selv om borgeren eller virksomheden udtrykkeligt har anmodet om, at svaret sendes som papirpost.

Offentlige afsendere vil herunder kunne anvende postløsningen til at kommunikere med andre tilsluttede myndigheder mv. i medfør af lovens bestemmelser.

Bestemmelsen omfatter alle former for skriftlig kommunikation. Bestemmelsen omfatter således blandt andet afgørelser og påbud, der kan have indgribende karakter for dem, de retter sig til, men også al anden form for kommunikation, såsom processuelle henvendelser til borgere såsom partshøringer efter forvaltningslovens § 19.

Offentlige afsendere vil ikke i medfør af reglerne i det foreliggende lovforslag være forpligtede til at sende digital post til de tilsluttede personer og juridiske enheder via Offentlig Digital Post. Det er imidlertid intentionen, at Offentlig Digital Post anvendes til myndighedernes udgående post i videst muligt omfang i overensstemmelse med den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi og den fælleskommunale digitaliseringsstrategi.

Tilsluttede personer og juridiske enheder har med andre ord ikke krav på at modtage meddelelser fra de tilsluttede offentlige afsendere via denne postløsning. Sådanne regler vil kunne fastsættes i anden lovgivning.

Offentlige afsendere vil således kunne vælge at sende post i fysisk form, hvor det vurderes hensigtsmæssigt, f.eks. hvor der kan være et ønske om, at et brev kommer frem til en bestemt fysisk postadresse, f.eks. et forretningssted.

Offentlige afsenders tilslutning kan være delvis, således at der er udvalgte områder, hvor der kommunikeres via den digitale postløsning, mens øvrig kommunikation foregår digitalt på anden måde, enten via e-mail eller digitale selvbetjeningsløsninger. Det er således ikke en betingelse for en myndigheds tilslutning, at alle myndighedens afsendende systemer er tilsluttet den digitale postløsning. Der kan – i det omfang der er adgang hertil efter gældende ret – også anvendes almindelig e-mail-kommunikation til og fra offentlige afsendere ligesom der som hidtil kan anvendes andre digitale løsninger, herunder særlige postfunktioner eller digitale selvbetjeningsløsninger på offentlige hjemmesider i overensstemmelse med lovgivningen på det pågældende område. På borgerområdet er det tanken, at kommunikation vedrørende følsomme personoplysninger eller fortrolige oplysninger skal ske via den digitale postløsning. På erhvervsområdet kan det endvidere komme på tale at anvende andre digitale løsninger, der tilbyder samme sikkerhed, f.eks. via fremsendelse af krypterede mails med digital signatur.

Tilsluttede fysiske personer og juridiske enheder skal – for så vidt angår kommunikation fra offentlige afsendere – være opmærksomme på, at offentlige afsendere kan kommunikere både ved fremsendelse i fysisk form og i digital form i Offentlig Digital Post. Det helt overvejende udgangspunkt vil imidlertid være, at tilsluttede myndigheder så vidt muligt sender post til tilsluttede personer og juridiske enheder i Offentlig Digital Post, medmindre andet følger af anden lovgivning. Dette følger af eDag3 og i øvrigt af hele målsætningen for digitaliseringsstrategien og af regeringsgrundlaget.

Lovforslaget ændrer ikke på reglerne om partsrepræsentation. Den, der er part i en sag, kan efter

forvaltningslovens § 8, stk. 1, på ethvert tidspunkt af sagens behandling lade sig repræsentere eller bistå af andre. I det omfang en part lader sig bistå eller repræsentere af andre skal kommunikation – også efter de foreslåede regler – ske til partsrepræsentanten. Det vil kunne ske i Offentlig Digital Post i det omfang partsrepræsentanten er tilsluttet postløsningen.

Bestemmelsen i stk. 2 er begrundet i de gældende udbudsretlige regler, der indebærer, at ikke alle offentlige myndigheder fra lovens ikrafttræden vil kunne anvende Offentlig Digital Post til at sende meddelelser til tilsluttede personer og juridiske enheder. De udbudsretlige regler indebærer, at den eksisterende postløsning kun kan anvendes af myndigheder mv., der er oprindelige parter i den privatretlige aftale mellem staten og leverandøren af postløsningen.

De myndigheder der fra lovens ikrafttræden kan blive tilsluttet løsningen er: alle statslige myndigheder, statslige institutioner, ATP og ordninger administreret af ATP samt alle kommuner og regioner. Herudover kan en lang række selevejende institutioner, hvis bevillinger er optaget på finansloven, blive tilsluttet. Listen over hvilke selvejende institutioner det drejer sig om, er tilgængelig på Digitaliseringsstyrelsens hjemmeside www.digst.dk.

En myndighed skal for at blive tilsluttet indgå en tilslutningsaftale med den systemansvarlige og gennemføre en teknisk tilslutning. En myndighed defineres i tilslutningssammenhæng ved sit CVR nr. Det betyder, at en myndigheds enheder registreret med P-nummer kan tilsluttes under CVR- enhedens tilslutning.

I medfør af bemyndigelsen i stk. 2 vil finansministeren f.eks. i forbindelse med genudbud af postløsningen kunne fastsætte at offentlige afsendere omfatter alle offentlige myndigheder.

Udtrykket »offentlige myndigheder« skal forstås bredt, dvs. med en afgrænsning, som svarer til de myndigheder, der er omfattet af offentligheds- og forvaltningsloven.

I medfør af bemyndigelsen i stk. 3 kan finansministeren bestemme, at offentlige afsendere endvidere omfatter institutioner, foreninger og fonde, der ikke henregnes til den offentlige forvaltning. Det gælder dog kun for selvejende institutioner mv., hvis driftsbudget er optaget på bevillingslov, selvejende institutioner mv., som en kommune eller region har indgået driftsoverenskomst med, samt for institutioner, foreninger, fonde mv.,

- 1) hvis udgifter eller regnskabsmæssige underskud dækkes ved statstilskud eller ved bidrag, afgift eller anden indtægt i henhold til lov, eller
- 2) som modtager kapitalindskud, tilskud, lån, garanti eller anden støtte fra staten eller en institution mv., som er omfattet af nr.1, såfremt kapitalinskuddet mv. har væsentlig betydning for modtageren.

I medfør af bemyndigelsen i stk. 4 vil finansministeren efter drøftelse med Folketingets ledelse og rigsrevisor kunne bestemme, at Folketinget og institutionerne under Folketinget kan omfattes som offentlige afsendere.

Finansministerens bestemmelse efter stk. 1 om at en myndighed mv. skal betegnes som offentlig afsender, er afgørende for, at den pågældende myndighed kan kommunikere efter bestemmelsen i stk. 1, dvs. at myndigheden mv. kan anvende postløsningen til at sende meddelelser, herunder bebyrdende afgørelser, til tilsluttede personer og juridiske enheder med de retsvirkninger, der følger af § 10.

Bestemmelsen i stk. 5 skal ses på baggrund af de retsvirkninger der er knyttet til postløsningen – herunder at offentlige afsendere kan sende meddelelser, herunder bebyrdende afgørelser, til fysiske personer og juridiske enheder, der er omfattet af obligatorisk tilslutning, men ikke tilmeldt sig postløsningen. Det foreslås derfor, at finansministeren i den offentlige digitale postløsning offentliggør hvilke offentlige myndigheder, der er tilsluttet som offentlige afsendere. Denne offentliggørelse opdateres løbende.

Til § 8

Den foreslåede § 8 indebærer, at personer og juridiske enheder, der er tilsluttet Offentlig Digital Post,

vil kunne anvende postløsningen til at sende meddelelser til offentlige afsendere med de undtagelser, der følger af § 9.

Forslaget indebærer, at tilsluttede fysiske personer og juridiske enheder vil kunne vælge at sende meddelelser til offentlige afsendere via Offentlig Digital Post eller på anden vis, f.eks. ved e-mail eller almindeligt brev med de undtagelser, der følger af § 9.

Bestemmelsen giver ikke personer og juridiske enheder, der ikke er offentlige afsendere, adgang til at sende post til hinanden via postløsningen.

Til § 9

Det foreslås i forslagets § 9 fastsat, at postløsningen ikke kan anvendes, hvor det følger af lovgivningen i øvrigt, at en meddelelse skal sendes i fysisk form eller at en given henvendelse skal foretages med en bestemt digital selvbetjeningsløsning eller skal foretages digitalt på anden måde end via Offentlig Digital Post.

Baggrunden herfor er, at det ikke generelt kan udelukkes, at der kan være en særlig begrundelse for særlige krav om, at kommunikation skal foregå i fysisk form. Særregler, der indeholder krav om, at post til eller fra det offentlige skal sendes i fysisk form, bør derfor ophæves efter en konkret vurdering – dvs. ved ændring af den pågældende lovbestemmelse.

Det fastsættes, at meddelelser ikke kan sendes i Offentlig Digital Post, hvis det i lovgivningen er fastsat, at meddelelsen skal sendes i fysisk form, eller at en meddelelse skal sendes digitalt på anden måde end via Offentlig Digital Post.

I tilfælde hvor en person eller juridisk enhed (virksomhed mv.) anvender postløsningen til at fremsende meddelelser, som i medfør af anden lovgivning, ikke kan sendes via Digital Post, gælder lovgivningens almindelige regler, herunder reglerne om vejledningspligt og myndighedens pligt til at videresende henvendelser til rette myndighed.

Sådanne problemer opstår også i dag på områder, hvor der eksisterer krav om anvendelse af bestemte blanketter, eller hvor papirbreve sendes til en forkert myndighed.

I det omfang en forvaltningsmyndighed i dag har pligt til at videresende en elektronisk modtaget henvendelse (f.eks. en e-mail) til rette myndighed, skal myndigheden også have pligt hertil ved digital kommunikation i Offentlig Digital Post, og det afgøres i disse tilfælde på samme måde som i dag, fra hvilket tidspunkt en sådan meddelelse skal anses for at være kommet frem.

Der vil hverken efter nr. 1 eller nr. 2 kunne sendes meddelelser, der efter gældende regler skal være forsynet med original, personlig underskrift, hvor de pågældende regler må forstås således, at det ikke er muligt at sende de pågældende meddelelser i digital form.

Det bemærkes, at der i forvaltningslovens § 32 a er givet vedkommende minister hjemmel til at fastsætte regler om ret til at anvende digital kommunikation ved henvendelser til den offentlige forvaltning og om de nærmere vilkår herfor, herunder fravige formkrav i lovgivningen, der hindrer anvendelsen af digital kommunikation. Hvor der er fastsat sådanne regler vil henvendelser fra tilsluttede personer og juridiske enheder kunne sendes ved anvendelse af Offentlig Digital Post.

Til § 10

Bestemmelsen i nr. 1 er lovforslagets centrale bestemmelse, der indebærer, at en meddelelse, som sendes i Offentlig Digital Post efter §§ 7 og 8, anses for at være kommet frem til adressaten, når meddelelsen er tilgængelig for adressaten i Offentlig Digital Post.

Den foreslåede bestemmelse fastsætter, hvornår en meddelelse, der sendes i Offentlig Digital Post, anses for at være kommet frem.

Dette svarer til, at et papirbrev anses for at være kommet frem, når det pågældende brev er lagt i adressatens fysiske postkasse.

Forslaget har betydning for alle meddelelser, hvis fremkomsttidspunkt er af betydning.

Fremkomsttidspunktet er blandt andet afgørende for, hvornår forvaltningsakter får de tilsigtede retsvirkninger.

Hvis en virksomhed har oprettet en digital postkasse på P-enheden, som omtalt i afsnit 3 i de almindelige bemærkninger, betyder det, at offentlige myndigheder kan sende meddelelser til en P-enheds digitale postkasse med samme retsvirkning, som hvis meddelelsen blev sendt i brev til P-enheds fysiske postkasse.

Myndighederne er ikke i medfør af reglerne i det foreliggende lovforslag forpligtede til at sende digital post til de tilsluttede P-enheder via P-enheds digitale postkasse.

Uanset at en virksomhed har oprettet digitale postkasser for underliggende P-enheder, kan myndighederne sende meddelelser til P-enheden via virksomhedens (CVR-nummerets) digitale postkasse med samme retsvirkning, som hvis meddelelsen blev sendt pr. brev til virksomhedens eller P-enheds fysiske postkasse, medmindre andet fremgår af anden lovgivning. Det vil i så fald være op til virksomheden at sørge for, at meddelelsen videresendes til P-enheden.

Det antages for eksempel, at forvaltningsakter, herunder afgørelser, i almindelighed skal meddeles til deres adressat for at få de tilsigtede retsvirkninger, og at meddelelse er sket, når afgørelsen er kommet frem til den, som afgørelsen retter sig mod. Det er normalt uden betydning, om en afgørelse er kommet til adressatens kundskab.

Som eksempel kan nævnes, at Højesteret i en dom af 9. marts 1989 (UfR 1989.442/2H) fandt, at det efter almindelige forvaltningsretlige principper var en betingelse for håndhævelse af en tilbudspligt, som den kompetente myndighed havde pålagt en ejendom, at ejeren af ejendommen havde fået meddelelse om pålægget. Det var ikke tilstrækkeligt, at ejeren på anden vis havde fået kendskab til pålægget. Det var fastsat i loven om tilbudspligt, at kommunalbestyrelsen skulle give meddelelse til ejerne, når en ejendom blev pålagt tilbudspligt.

Ombudsmanden har udtalt (FOB 2000.320), at meddelelse af afgørelser er en grundlæggende sagsbehandlingsregel, og at manglende meddelelse som udgangspunkt medfører afgørelsens ugyldighed.

Som nævnt antages meddelelse normalt at være sket, når afgørelsen er kommet frem til adressaten. Det er således normalt uden betydning, om eller hvornår adressaten rent faktisk gør sig bekendt med indholdet af meddelelsen, dvs. om meddelelsen er kommet til adressatens kundskab. Ved beregning af frister, herunder klagefrister, er det ikke hensigten, at bestemmelsen ændrer på, hvornår fremkomsten er rettidig. Det må fortsat afgøres efter de hidtil gældende principper. Således antages det i almindelighed, at en klage til en myndighed for at være rettidig skal være kommet frem senest den sidste klagedag inden kontortids ophør.

En meddelelse, der sendes i Offentlig Digital Post, er tilgængelig, når adressaten vil kunne fremkalde meddelelsen på en almindeligt fungerende computer tilsluttet internettet med almindeligt tilgængelige programmer og dermed gøre sig bekendt med meddelelsens indhold.

Dette betyder, at en meddelelse kan betragtes som kommet frem, når den har nået den placering i postløsningen, hvorfra adressaten skal fremkalde den, og den digitale postløsning fungerer.

Det er uden betydning, om adressaten har bragt sig i stand til at logge sig ind i Offentlig Digital Post, herunder om den pågældende har skaffet sig den fornødne offentlige digitale signatur NemID eller digital signatur for borgeres vedkommende og NemID medarbejdersignatur eller digital medarbejdersignatur for virksomheders vedkommende. Adressaten bærer således risikoen ved ikke at gøre sig bekendt med indholdet af post i vedkommendes digitale postkasse.

Det bemærkes i den forbindelse, at en meddelelse efter lovforslagets § 10 også skal anses for at være kommet frem til borgere, der ikke (længere) har bopæl eller fast ophold i Danmark, men som er omfattet af den obligatoriske eller frivillige tilslutning, jf. dels forslaget § 3, stk. 4, om borgere, der ikke længere har bopæl eller fast ophold i Danmark og dels borgere i udlandet, der har tilsluttet sig frivilligt efter § 4. Også for så vidt angår disse personer i udlandet er en meddelelse således kommet frem, når den er tilgængelig for adressaten i den digitale postløsning. Det bemærkes her, at postløsningen er at betragte som én samlet »postboks«, som tilsluttede borgere i udlandet logger ind på, når de skal læse meddelelser, der er sendt til dem via postløsningen. Det er således ikke hensigten med lovforslagets § 10 at regulere retsforhold af betydning for de lande, hvori borgere, der er tilsluttet løsningen, opholder sig. Lovforslaget skal alene sikre, at meddelelser anses for at være kommet frem, når de er gjort tilgængelige i »postboksen«, dvs. den digitale postløsning. På samme måde er det alene indholdet af dansk ret - og ikke udenlandsk ret - der er afgørende for, om en tilsluttet borger, der bor i udlandet, f.eks. har ret til den ydelse (eksempelvis folkepension), som en meddelelse, der er fremsendt efter § 10, vedrører.

En borger eller virksomhed har mulighed for i Offentlig Digital Post at indtaste to e-mail adresser, hvortil der sendes advisering om ny post. Det er endvidere muligt at få advisering pr. SMS ved at indtaste sit mobiltelefonnummer. SMS advisering sker dog kun, hvis den afsendende myndighed vælger at tilbyde denne adviseringsform. Under alle omstændigheder er det borgerens eller virksomhedens eget ansvar at holde øje med, om der er ny post til vedkommende i postløsningen.

I god tid forinden den obligatoriske ordnings ikrafttræden vil der blive iværksat informationstiltag for at henlede borgere og virksomheders opmærksomhed på, at de skal sørge for at skaffe sig den fornødne adgang.

Det er endvidere uden betydning, om adressaten oplever, at vedkommendes egen computer ikke fungerer, eller at vedkommende har mistet koden til sin digitale signatur eller oplever lignende hindringer, som det er op til adressaten at overvinde.

Problemer knyttet til den digitale postløsning (sammenbrud, midlertidig kapacitetsnedgang mv.) kan betyde, at en meddelelse ikke er eller kan blive tilgængelig for adressaten. Det samme gælder sammenbrud i den digitale signatur infrastruktur, generelle strømafbrydelser, generelle problemer hos adressatens internetudbyder o.l.

Opstår sådanne problemer, som adressaten ikke har indflydelse på, kan en meddelelse til en borger eller virksomhed ikke anses for at være kommet frem, før forhindringen er ophørt. Tilsvarende gælder det, at en meddelelse til en offentlig myndighed ikke kan anses for at være kommet frem, før forhindringen er ophørt.

Som følge af kravene til postløsningen om sikkerhed for autenticitet fastsættes det i nr. 2, at en meddelelse, der sendes i Offentlig Digital Post kan anses for at være afsendt af den angivne afsender.

Dette indebærer, at modtageren – herunder en offentlig myndighed – ikke på anden måde er forpligtet til at sikre sig den angivne afsenders identitet.

Anvendelse af anbefalede breve eller breve med afleveringsattest kan være foreskrevet i lovgivningen, og lovforslaget berører ikke sådanne bestemmelser.

Afsenderen af en meddelelse må inden afsendelsen vurdere, hvorvidt fremsendelse i Offentlig Digital Post er tilstrækkelig, eller om der kan være anledning til at sende den pågældende meddelelse med anbefalet brev eller afleveringsattest.

Til § 11

Det foreslås, at finansministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om anvendelsen mv. af Offentlig Digital Post.

Bestemmelsen kan udnyttes til at fastsætte supplerende bestemmelser af mere teknisk karakter, herunder

om anvendelse af særlige digitale formater eller programmer samt om sletning af en digital postkasse ved en ophør af en tilslutning.

Til § 12

Det foreslås i stk.1, at loven træder i kraft den 1. juli 2012. Dette indebærer, at anvendelse af den af loven omfattede postløsning fra dette tidspunkt sker med de retsvirkninger, der følger af den foreslåede § 10. Fra 1. juli 2012 regulerer loven således retsvirkningen for anvendelsen af digital post for fysiske personer og juridiske enheder, der frivilligt tilslutter sig efter § 4.

Det foreslås i stk. 2 og 3, at finansministeren henholdsvis erhvervs- og vækstministeren bemyndiges til at fastsætte ikrafttrædelsestidspunktet for obligatorisk tilslutning til den digitale postløsning efter § 3, stk. 1 og 2.

Begrundelsen for den eventuelt forskudte ikrafttræden er hensynet til dels, at myndighedernes it-systemer skal tilpasses til digital afsendelse, og dels at der sikres tid til at gennemføre kampagne- og oplysningsaktiviteter, der forbereder borgere og virksomheder på overgang til digital kommunikation med det offentlige.

Det foreslås, at finansministeren bemyndiges til at fastsætte ikrafttrædelsestidspunktet for § 3, stk. 1. Det er hensigten at ikrafttrædelsen af § 3, stk. 1 skal fastsættes i overensstemmelse med det i den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi anførte, således at obligatorisk tilslutning træder i kraft for personer den 1. november 2014. Begrundelsen for at henlægge ikrafttrædelsen til fastsættelse i bekendtgørelse er hensynet til, at justeringer i tidsplanen ikke skal medføre en lovændring.

Det foreslås i stk. 3, at erhvervs- og vækstministeren bemyndiges til at fastsætte tidspunktet for ikrafttræden af § 3, stk. 2. Det vil sige tidspunktet for, hvornår det bliver obligatorisk for juridiske enheder at være tilsluttet den digitale postløsning med de retsvirkninger, der følger af den foreslåede § 10.

Inden det gøres obligatorisk for juridiske enheder at være tilsluttet den digitale postløsning, skal en række forudsætninger være opfyldt. Det skal bl.a. sikres, at løsningen er gennemtestet og stabil, og alle de berørte juridiske enheder skal være informeret om overgangen til obligatorisk tilslutning som anført i afsnit 4.4.2. i de almindelige bemærkninger.

På nuværende tidspunkt er det forventningen, at § 3, stk. 2 vil kunne sættes i kraft i løbet af 2013.

Stk. 4 og 5 fastsætter, at regler udstedt på grundlag af bemyndigelsen i § 3, stk. 3 tidligst kan træde i kraft samtidig med at henholdsvis § 3 stk. 1 og § 3, stk. 2 sættes i kraft.

Til § 13

Det foreslås, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.